

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1884. Andra Kammaren. N:o 22.

Fredagen den 21 Mars.

Kl. $1\frac{1}{2}$ 3 e. m.

§ 1.

Efter föredragning af Kongl. Maj:ts i senaste sammanträdet bordlagda propositioner till Riksdagen

angående inköp och ombyggnad af Sundsvall—Torpshammars jernväg,

angående afsöndring af jord från indragna militiebostället Hammar i Vermlands län, och

angående gäldande af den å indragna militieboställena Åkesberg och Via belöpande kostnad för sänkning af sjöarne Hjelmaren och Qvismaren,

blefvo samma propositioner öfverlemnade till behandling af Stats-Utskottet.

§ 2.

Föredrogos, men blefvo å nyo bordlagda Stats-Utskottets Utlåtande N:o 13 a samt Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtanden N:is 8 och 9 (i samlingen N:is 15 och 16.)

§ 3.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden:

Konstitutions-Utskottets Utlåtanden:

N:o 2, i anledning af väckt motion om ändring af 59 § Riksdagsordningen; och

N:o 3, i anledning af väckt motion om ändring i §§ 1 och 5 af Tryckfrihetsförordningen.

Dessa ärenden skulle uppföras främst å föredragningslistan för nästa sammanträde.

§ 4.

Godkändes Lag-Utskottets förslag till Riksdagens skrivelse, N:o 20, till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående prestmöte.

§ 5.

Justerades protokollsutdrag för detta sammanträde.

§ 6.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades Herr *J. Bengtsson* under fjorton dagar från och med den 5 instundande April.

I sammanhang härmed tillkännagaf Herr Talmannen, att Herr *J. Andersson* i Lysvik anmält sig icke ämna begagna den honom af Kammaren den 15 dennes beviljade ledighet.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{3}{4}$ 3 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.

Lördagen den 22 Mars.

Kl. 11 f. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 15 i denna månad.

§ 2.

Föredrogos, men blefvo å nyo bordlagda Konstitutions-Utskottets Utlåtanden N:is 2 och 3.

§ 3.

Vid härefter skedd föredragning af Stats-Utskottets Memorial N:o 27, med förslag till voteringspropositioner och sammanjemkning med anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut beträffande åtskilliga frågor rörande riksstatens Sjette hufvudtitel blefvo de i samma memorial af Utskottet framställda förslag af Kammaren godkända.

§ 4.

Vidare förekom till behandling Stats-Utskottets Memorial N:o 28, i anledning af erhållen återremiss å en punkt i samma Utskotts Utlåtande N:o 10 a) angående regleringen af utgifterna under riksstatens fjerde hufvudtitel.

*Angående
anslaget till
indelta
arméns vapen-
öfningar.*

Efter föredragning af Utskottets i detta memorial gjorda hemställan, att Andra Kammaren måtte i ärendet fatta beslut och sedan i sammanhang härmed uppläst 7:e punkten af Utlåtandet N:o 10 a, deri Utskottet hemställt, att anslaget till indelta arméns och Vermlands fältjägarecorps' vapenöfningar måtte bibehållas vid oförändradt belopp 1,322,300 kronor och såsom reservationsanslag uppföras, anförde:

Herr J. Jonasson i Gullaboås: Herr Talman! Mine Herrar! Jag har icke begärt ordet för att göra något yrkande, men jag förmodar att det icke skulle vara olämpligt, då i den närmaste framtiden vigtiga voteringar förestå, der det gäller huruvida ganska betydliga besparingar skola göras på den 4:de hufvudtiteln eller icke, att erinra om nödvändigheten att hushålla med statens medel och icke årligen uppoffra millioner på ett försvar, som allmänt erkännes vara odugligt. Jag hoppas att Kammaren måtte med enighet möta dessa gemensamma voteringarna.

Herr Sam. Johnson: Jag vill endast instämma med Herr Jonas Jonasson och ingalunda göra något yrkande i frågan, i den förhoppning att Kammaren vid de förestående gemensamma voteringarne måtte tänka på besparingar.

Jag vill emellertid tillägga ett par ord. Jag vill nemligen framställa den önskan och förhoppning, att Chefen för Landtförsvarsdepartementet måtte till ett kommande år låta undersöka huruvida det icke möjligen skulle kunna låta sig göra att inskränka öfningsanslaget, så att man sluppe hvarje år öfva manskapet åtminstone i den utsträckning som skett. Den uppfattningen att detta icke är nödvändigt gör sig åtminstone i landsorten allt mer och mer gällande; och jag har hört den yttrats till och med af fackmän. Derför hoppas jag att vi för framtiden måtte få någon lindring i detta anslag, så att vi kunna komma i tillfälle att medgifva anslag till nyttigare och mera nödvändiga ändamål.

Härmed var öfverläggningen slutad. Efter af Herr Talmannen gifven proposition biföll Kammaren Utskottets ofvanberörda i 7:e punkten af Utlåtandet N:r 10 a) gjorda hemställan.

§ 5.

Till handläggning företogs härefter Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 7, öfver J. G. Janssons motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om ändring i gällande bestämmelser angående lotsverket och fyr- och båkatgifterna.

*Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.*

Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)

I förevarande motion var föreslaget, att Riksdagen ville besluta en skrivelse till Kongl. Maj:t derom, att lotsverket måtte blifva likställigt med post- och telegrafverken, att ej några skatter utan Riksdagens hörande måtte påläggas den sjöfartsidkande befolkningen, samt att alla öppna fartyg, lika som tillföre, måtte blifva fria från fyr- och båkafgifter, äfvensom att Kongl. Maj:t täcktes till en kommande Riksdag framlägga utförligt förslag i här åsyftade rigtning, hvarjemte motionären, utan att derom ifrågasätta någon skrifvelses afåtande till Kongl. Maj:t, anhållit, att fyr- och båkafgifterna måtte betydligt nedsättas och så afpassas, att med de från sjöfarten influtna medlen de af Riksdagen för densamma nödiga ansedda behof kunna bestridas.

Utskottet hemställde, att motionen måtte lemnas utan afseende.

Vid ärendets föredragning begärdes ordet af motionären:

Herr J. G. Jansson, som yttrade: Jag vill, ehuru här icke nu torde vara mycket att göra, likväl yttra ett par ord i frågan. Det är icke endast de tryckta konjunkturer, som åstadkommit den närvarande tryckta ställningen för den sjöfartsidkande befolkningen, utan detta är lika mycket och enligt min tanke hufvudsakligen lagstiftningens fel. Här skulle nu vara mycket att anföra, men då jag för närvarande icke tror mig hafva mycket större utsigt än mina föregångare i denna fråga att få den på ett tillfredsställande sätt löst, vill jag icke vidare med denna sak upptaga tiden. Jag brukar icke alltför ofta och utan trängande nödvändighet besvara Kammaren, och jag lyser därför den förhoppning att det dock slutligen må komma att erkännas att jag haft rätt.

Jag yrkar afslag å Utskottets betänkande och bifall till min motion.

Vidare anförde:

Herr Lönegren: Herr Talman! Af Utskottets mycket utförliga och sakrika betänkande framgår att den inrikes sjöfarten sedan gammalt varit betungad med en afgift till lotsverket, den så kallade fyr- och båkafgiften. Denna afgift borttogs 1870 och befrielsen för den inrikes sjöfarten räckte till 1881. Att denna inrikes fyr- och båkafgift då, med nya bestämmelser i fråga om dess uttagande, åter infördes, torde haft sin orsak dels deri, att lotsverket behöfde ökade inkomster för att kunna tillgodose sjöfartens anspråk och behof af förbättrade anstalter till skydd och underlättande, dels ock i billighetsskäl. För min del kan jag icke finna annat, än att det är rätt och billigt, att icke hela bördan af kostnader, som lotsverket måste bestrida, uteslutande lägges på den utrikes sjöfarten, utan att äfven den inrikes trafiken får bära sin del deraf, helst som den utrikes sjöfarten ingalunda har mera gagn af de anstalter i fyrar, båkar med mera, som af lotsverket uppföras och underhållas, än den inrikes sjöfarten, utan snarare tvärtom. Oegentligt måste det ju ock förefalla, att ett fartyg kunde före 1881 gå till exempel från

Norrland till Göteborg och under resan anlöpa huru många hamnar som helst på den långa kuststräckan utan att erlægga någon fyr- och båkafgift, under det deremot ett annat, som gick från Göteborg till Fredrikshamn, eller från Stockholm till Finland eller från Skåne till Seland, med undantag af Öresundstrafiken, måste betala de ganska höga afgifter, som voro pålagda den utrikes sjöfarten. Jag tror också, att påbudet af år 1881 om fyr- och båkafgift på inrikes sjöfarten temligen allmänt ansågs grundadt på billighet och rättvisa, åtminstone har jag hört saken så uppfattas af en mängd ångbåtsbefälhafvare; jag tror mig till och med veta, att ett stort antal ångbåtsbefälhafvare och rederier hos Lotsstyrelsen gjort framställning, med begäran att få erlægga fyr- och båkafgift för inrikes fart, naturligtvis i den förhoppning att de derigenom skulle kunna påräkna och göra anspråk på ytterligare förbättringar och austalter till fromma för sjöfarten. De fyr- och båkafgifter, som bestämdes 1881 den 17 Februari, gälde endast under detta och det följande året; den 17 November 1882 nedsattes afgifterna icke obetydligt, dock icke för de fartyg motionären afsett, ty den för inrikes seglande fartyg från början bestämda afgiften af 30 öre pr ton om året bibehölls då oförändrad; men 1883 den 9 November utkom en ny Kongl. förordning, som bestämde alla fyr- och båkafgifters nedsättande med 10 procent att tillämpas från detta års början för seglande fartyg i inrikes fart. Den afgift, som nu utgår, är således 27 öre pr ton för helt kalenderår, och jag kan omöjligen tro, att denna afgift skall kunna kännas så tryckande för trafiken som uppgifvits, i synnerhet då man besinnar, att alla mindre fartyg, de som äro under 40 tons, äro alldeles befriade från denna afgift, att all trafik på floder, kanaler och insjöar, undantagandes Mälaren, likaledes är fri, och att segelfartyg, som endast trafikera det tullkammaredistrikt, inom hvilket de hafva sin hemort, äfvenledes äro fritagna från erläggandet af denna afgift. Segelfartyg, som hafva sin hemort inom Stockholms tullkammaredistrikt, kunna således hela året om trafikera detta mycket vidsträckt distrikt utan att erlægga någon afgift till lotsverket. Det är först då seglationen sträcker sig utöfver Stockholms tullkammares gränser, som skyldigheten att erlægga fyr- och båkafgift inträder.

Motionären yrkar också, att öppna fartyg skulle, såsom förut, vara fria från fyr- och båkafgifter. Mot ett bifall till detta yrkande vill jag på det bestämdaste opponera mig; ty följden deraf skulle blifva, att vi då återkomme till de oregelbundna förhållanden, som förut egt rum, då man icke med bestämdhet kunde afgöra till hvilken kategori ett fartyg skulle hänföras, om det skulle anses såsom däckadt eller öppet. Till och med hos skeppsmätarne hafva olika meningar i detta fall gjort sig gällande och olika tillämpning af gällande författningar i det hänseendet hafva ingalunda hört till undantagen. Jag tror dessutom icke att det kan vara rätt, att endast fartygets egenskap af öppet eller däckadt skall afgöra huruvida fyr- och båkafgift skall erläggas eller icke. Man bör väl äfven taga hänsyn till fartygets storlek, dess lastdrygheit och användande. Erfarenheten under senare åren gifver stöd åt en sådan uppfattning; man har nemligen nu börjat bedrifva en ej obetydlig fraktfart med mycket

*Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)*

Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)

stora pråmar, som bogseras af små ångare, hufvudsakligen för transport af träkol från norrländska hamnar till Stockholm, Norrköping med flera orter. Dessa pråmar, som dels äro för ändamålet nybyggda och apterade, dels gamla fartyg med borttagen rigg och uppligget däck, mäta ofta 2 å 300 tons och hafva således samma drågtighet som briggas och barkskepp, men äro dock, till följd af byggnads-sättet, af skeppsmätare ansedda såsom *öppna*. Orimligt synes det mig, att en dylik fraktfart skulle få drivas utan erläggande af någon afgift till lotsverket, då en liten vedskuta om 40 å 50 tons är pliktig att sådan afgift erlägga.

Jag hemställer om bifall till Utskottets betänkande.

Herr E. G. Boström: Jag skulle i denna fråga kunna börja på samma sätt, som Herr Gumælius började, då det för ett par dagar sedan var fråga om den politiska rösträtten, att jag nemligen önskar, att denna motion ej blifvit väckt, men då nu den blifvit det, så kan jag ej annat än understödja densamma. Motionären jemte mig och den kamrat här bredvid, som representera det sjöfartsidkande Roslagen, hafva nemligen hos Kongl. Maj:t gjort framställning om afhjelpande af åtskilliga missförhållanden, som tyngde sjöfarten. Om ock dessa klagomål ej blifvit afgjorda på ett, enligt mitt förmenande, fullt principiellt riktigt sätt, så har dock det, som orsakade det starkaste missnöjet, blifvit på ett tillfredsställande sätt afhulpet genom en förändring i Stockholms hamntaxa, som af Kongl. Maj:t vidtagits. Under sådana förhållanden skulle jag för min del helst hafva sett, om denna fråga icke genast från detta håll dragits inför Riksdagen; men då den nu en gång blifvit föremål för behandling der, skall jag bedja att få taga densamma i närmare skärskådande, ty om motionären också i formelt afseende icke varit fullt lycklig, så har han dock, så vidt jag förstår, rätt i sak.

Jag skall för att visa detta tillåta mig att granska något af hvad Utskottet anfört emot den nu föreliggande motionen. Den hufvudsakliga anmärkning, som Utskottet gör, är, att frågan i fjor förelåg till behandling och då förkastades af denna Kammare med 115 röster mot 26. För min del vill jag dock vid denna omröstning icke fästa någon vidare betydelse, ty motionen i fjor föreföll åtminstone mig bära prägeln af ett mot Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet personligen rigtadt anfall, och den omständigheten bestämde åtminstone mig att rösta emot motionen, icke sakens beskaffenhet i och för sig.

Går jag vidare uti betänkandet, så säger Utskottet på 3:dje sidan:

»Afgifter, som utgå såsom ersättning för begagnande af allmänna anstalter, hvilka man efter godtfinnande kan anlita eller icke, torde icke kunna betraktas såsom skatter, utan såsom omedelbar ersättning för erhållen tjänst.»

Jag kan verkligen icke förstå huru man kan betrakta fyrar och båkar såsom anstalter, hvilka man, efter behag, kan begagna eller icke. Tvärt om håller jag före, att man icke kan ingå i en hamn utan att hafva någon nytta af dessa anstalter. Att man vid dagsljus

icke kan hafva så synnerligt stort gagn af dessa fyrar och båkar, det kan jag medgifva, men äfven under den tiden af dygnet äro de icke utan betydelse. Men vare sig att den nytta man har af dem är stor eller liten, så lär man ej kunna undgå att betala, utan påföra nog tulltjenstemännen, sin pligt likmätigt, fartygen vid ankomsten till hamnen fyr- och båkafgift. Denna anmärkning synes mig således vara mindre befogad,

Utskottet säger vidare på samma sida.

»Om för sådan allmän anstalt utgående afgift skulle få karakter af skatt, som ej utan Riksdagens hörande får påläggas, eller af bevillning, som icke utan Riksdagens samtycke kan förhöjas, så synes deraf följa, att denna afgift skulle kunna liksom andra skatter (t. ex. lastpenningarna) och bevillningar till statens allmänna behof användas, men då, såsom fallet är med fyr- och båkafgifterna, denna allmänna afgift är afsedd till bestridande af kostnaderna för till sjöfartens nytta och säkerhet gjorda anstalter, så vill det synas vara af nästan obestriddigt intresse för sjöfarten, att denna afgift i nämnda hänseende får bibehålla sin nuvarande karakter och sålunda blifver uteslutande till sjöfartens nytta använd.»

Det är alldeles riktigt att så är förhållandet. Men icke kan den omständigheten, att Kongl. Maj:t ensam pålägger denna afgift, eller den omständigheten om densamma pålägges af Kongl. Maj:t och Riksdagen gemensamt, inverka något på saken. Hade Utskottet uppmärksammat den utredning, som i fjor lemnades i denna fråga, så skulle Utskottet hafva funnit att 1828 års Riksdag genom en skrivelse, som upprepades vid 1834 och hvarje följande års riksdag, har gifvit Kongl. Maj:t rätt att för sjöfartens bästa använda på denna uppbörd uppkommande öfverskott. Men har Riksdagen en gång beviljat Kongl. Maj:t denna rätt, så ligger det ju i sakens natur, att Riksdagen äfven kan taga ifrån Kongl. Maj:t denna rättighet. Det beror således på Riksdagen att bestämma om fyr- och båkafgifterna skola uteslutande användas för sjöfartens nytta.

Vidare har Utskottet på 7:de sidan i betänkandet gjort några siffersammanställningar, för att visa huru litet den *inrikes* sjöfarten betalar emot de förmåner, den åtnjuter. För min del finner jag det vara alldeles i sin ordning, att den *inrikes* sjöfarten äfven betalar fyr- och båkafgifter, då den af dessa anstalter ju drager stor nytta, och har följaktligen ej något att erinra deremot. Jag vill endast påpeka, att de sifferuppgifter, Utskottet har sammanställt för att bevisa befogenheten häraf, äro mycket vilseledande. Utskottet uppger, att kostnaden för den *inrikes* sjöfartens säkerhetsanstalter utgjort år 1882 82,347 kronor och år 1883 143,007 kronor, under det att samma sjöfart endast erlagt i afgifter under år 1881 83,728 kronor, år 1882 78,093 kronor och år 1883 49,480 kronor. Men ej får man på detta sätt jemföra den under ett år utgående kostnaden för säkerhetsanstalter, afsedda att vara till gagn under en lång följd af år med årligen utgående afgifter.

Går jag vidare till slutet af betänkandet, så står der, att Utskottet gifver motionären rätt i att likaväl som sjöfarten erhållit någon lindring i de kommunala afgifterna, den ock kunde anses be-

Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)

Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)

rättigad äfven till en lindring i afgifterna till staten. Men, säger Utskottet vidare, det vore icke utredt eller kunde af Utskottet utredas, huru denna lindring skulle begränsas eller bestämmas. Jag beklagar, att Utskottet kommit till detta resultat, ty intet synes mig hafva varit lättare än just det att åstadkomma ntredning derutinnan. Om Utskottet, som rörande motionen om ändring i skeppsmäteriförfattningen vändt sig till sjömättningskontrollören i Stockholm, utan tvifvel i sådana frågor den mest sakkunnige mannen, äfven i denna fråga vändt sig till honom, skulle Utskottet säkert fått erforderliga upplysningar. Han har nemligen upprättat förteckning öfver samtliga öppna fartyg, som i Stockholm blifvit ommätta i enlighet med 1880 års förordning, och deraf visar sig, att förhöjningen uppgått till, om jag minnes rätt, femtiofem procent i medeltal. Denna uppgift hade Utskottet kunnat af kontrollören erhålla, och då vill det synas mig som om Utskottet bordt kunna åstadkomma den erforderliga utredningen. Då före år 1880, fartyg om fyratio tons voro befriade från afgift, och de öppna fartygens drägtighet vid deretter verkställda ommätningar höjts med femtiofem procent, synes mig frågan om huru stort tontal de fartyg skoja hålla, som nu böra få gå afgiftsfritt, icke vara svår att besvara. Åtminstone deri borde Utskottet hafva gifvit motionären rätt.

Men jag skall till stöd för motionens syfte hemta skäl icke blott genom att vederlägga hvad Utskottet anfört mot motionen, utan äfven anføra något för densamma.

Herrarne återfinna på 4:de sidan i Utskottets betänkande åtskilliga sifferuppgifter, som visa hvad betydelse sjöfarten eger för vårt land. Deraf inhentas, att sjöfartsnärigen år 1878 utgjort bevilning för en till 5,656,300 kronor uppskattad inkomst, samt att denna näring såsom skatt till staten i form af lastpenningar erlagt omkring femhundredusen kronor. Jag tillåter mig vördsammast fråga: angifva icke dessa siffror en näring af den omfattning och betydelse, att den vore väl värd att komma äfven under Riksdagens bedömande? Riksdagen afgör ofta frågor af mycket mindre betydelse; men en fråga af så allmän betydelse som denna — ty sjöfarten är en af våra väsentligaste näringar — låter den gå sig förbi. Eller tro herrarne icke att Riksdagens deltagande jemte Kongl. Maj:t i lagstiftningsarbetet, om deraf ock understundom uppstår åtskilligt besvär och omgångar, dock på det hela taget är välgörande för frågornas utredning? Hvarför skulle då sjöfarten icke komma i åtnjutande af denna fördel?

Många andra, långt mindre viktiga saker, t. ex. anläggning af en jernvägsstation, byggande af ett hus vid en sådan eller utläggande af ett jernvägsspår underställas ju Riksdagens afgörande. Om en liten, kronan tillhörig jordlapp skall få lemnas till en folkskoleträdgård, så skall Riksdagen afgöra till och med det; men med nu ifrågasvarande sak är det aldeles onödigt, att Riksdagen tager någon befatning! Äro då de ekonomiska författningar, som af Kongl. Maj:t ensam utfärdas, af den beskaffenhet och så tillfredsställande, att all anledning att Riksdagen med dem tager någon befatning derigenom bortfaller? Jag vågar bestrida, att förhållandet är så. Jag ber få i

herrarnes minne återkalla några dylika författningar, t. ex. den, angående minderåriges användande i fabriker. Huru många gånger har icke den författningen blifvit ändrad, till och med innan den ännu börjat tillämpas. Männe det hade varit ondt uti, att den föregåtts af någon grundlig pröfning vid riksdagen? Ett annat exempel: författningen rörande behörighet att föra fartyg, huru många gånger har icke den blifvit ändrad! Huru många gånger har icke den gifvit anledning till framställningar från Riksdagen! Häraf torde framgå, att det icke skulle skada, att ekonomiska författningar i allmänhet underkastades Riksdagens pröfning och en förberedande noggrann utredning. Och jag vågar påstå, att äfven författningarne angående lotsväsendet varit af enahanda beskaffenhet och väl i behof af noggrann pröfning. Jag behöfver väl icke återkalla i herrarnes minne de ändringar, som företagits i nu gällande lotsförfattning, och flere af dessa redan innan författningen börjat tillämpas. Dertill innehöllo de ändringar så viktiga, att de väl bort få utgöra föremål för Riksdagens pröfning, såsom t. ex. öfvergången från lotspligtighet till lotsfrihet. Som herrarne torde hafva sig bekant, så hyste nuvarande sjöministern, redan då han utnämndes till chef för lotsverket, den uppfattningen att lotsfrihet borde anbefallas, emedan den skulle vara för sjöfarten ekonomiskt nyttig, men det dröjde mycket länge innan den nya principen promulgerades, såsom det påstods, emedan den dåvarande sjöministern Friherre F. W. von Otter ej delade samma uppfattning.

*Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)*

Först då Friherre C. von Otter kommit till makten, gjorde sig den nya grundsatsen gällande. Det förefaller mig således alldeles påtagligt, att nu gällande lotsförfattning undergått en ensidig behandling, då samme man, som väckt förslaget, inför Kongl. Maj:t tillstyrkt detsamma. Frågan om lotsfrihet är en principfråga af så stor vikt, att Riksdagen borde hafva rätt att uttala sig i densamma. Man har för öfrigt här med ena handen tagit tillbaka hvad man gifvit med den andra, i det man ålagt fartyg, som begagna bogsering — och det måste nästan alla seglare i våra tränga och krokiga skärgårdar — att betala half lotsafgift. Man har vidare ej blott medgifvit, utan rent af uppmuntrat lotsarne att träffa aftal med rederierna att lotsa mot en viss lägre afgift; men mig synes, som om det varit vida mera gagneligt, om man i författningen, i stället för att på sådant sätt gifva lotsverket att göra, bibehållit den gamla lotsskyldigheten, men satt afgiften så lågt som möjligt. Som förhållandet nu är, får lotsen gå ut och lotsa, när förhållandena äro ogynsamma, äro de åter gynsamma, så får han sitta och se på, huru fartygen hans hjälp förutan taga sig fram. Ordspråket säger, att daglig öfning gifver färdighet, och, om någonsin, är det här tillämpligt, men om en lots kan blifva skicklig att under svåra förhållanden föra ett fartyg i hamn, om han ej är i tillfälle öfva sig under gynsamma, lemnar jag till edert eget bedömande mine herrar.

Följderna kunna ännu icke hafva visat sig, enär det endast är 3 år sedan författningen trädde i kraft, samt den gamla stammen af lotsar ännu finnes kvar, men fråga kan vara om huru det kommer att gestalta sig längre fram, då det ju är ganska möjligt, att lots-

Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.

(Forts.)

verket icke kan få så dugliga lotsar som hittills. Jag har velat framhålla detta, emedan jag hört personer, som äro väl förtrogna med våra sjöfarts- och lotsförhållanden, uttala sina farhågor i ifrågasvarande afseende.

Jag har ytterligare en anmärkning att göra. Den gäller medelsförvaltningen vid lotsverket. Det är verkligen egendomligt, att Riksdagen, som eljest till ytterlighet nagelfar med statsmedlens användande och på öret granskar de framställningar om anslag, som inkomma från Kongl. Maj:t, i förevarande fall låter summorna alldeles oanmärkta passera, och anses allt vara godt och väl, blott debet och kredit gå ihop. Det är verkligen ett högst märkligt *laissez-aller-system*. Och dock är det icke småbelopp det här gäller. Jag har här i min hand en öfversigt af beräknade och influtne fyr- och båkmedel under tidrymden 1864—1883. Af denne öfversigt visar det sig, att fyr- och båkmedlen för år 1864 beräknades till 362,440 kronor, och år 1883 till 1,200,000 kronor, men att de i sjelfva verket influtit, under det förstnämnda året med 568,983 kronor och under det sistnämnda med 1,510,000 kronor, samt att det belopp, hvartill sammanlagdt dessa medel beräknats för hela 20-års-perioden, eller 15 millioner kronor, i verkligheten öfverstigit denna summa med 3,663,702 kronor. I sanning icke småbelopp. Låtom oss se till huru en del af dessa penningar användts.

Jag har här 1884 års stat för Lotsstyrelsen och lotsverket samt äfven 1878 års stat. Om jag med ledning af dessa aktstycken gör ett öferslag öfver utgifterna, så finner jag, att under det aflöningarne i 1878 års stat belöpte till 606,775 kronor, de redan år 1884 stigit till 718,331 kronor 50 öre. Och går jag längre tillbaka, eller till år 1873, så blir resultatet ännu ogynsammare, i det sistnämnda års aflöningsstat icke uppgår till mera än 391,000 kronor. Hvad angår underhållsstaten, så upptogos utgifterna derå år 1878 till 320,505 kronor, under det att de för innevarande år beräknats till 391,628 kronor 50 öre. År 1873 beräknades underhållet kosta 260,000 kronor. Vi se häraf att på tio år lotsverkets aflöningsstat nära fördubblats, under det utgifterna för underhållet stigit endast i banko. Betrakta vi slutligen utgifterna under rubriken »diverse anslag», hvilka närmast äro hänförliga till underhållsanslaget, så finna vi, att desamma från 1878, då de beräknats till 72,720 kronor, stigit till endast 90,040 kronor innevarande år. Den största tillökningen har altså egt rum å aflöningsstaten.

Öfvergår jag nu till antalet af den vid Lotsstyrelsen anställda personalen, så finner jag att desamma under de senare åren undergått en proportionsvis icke obetydlig förändring, i det 1878 års stat upptager en chef och sju tjänstemän, men 1884 års stat en chef och nio tjänstemän — en, såsom sagdt, icke så obetydlig skillnad. Då Riksdagen bestämmer aflöningsstaten för post-, tull- och telegrafverken, borde han väl billigtvis äfven bestämma aflöningsstaten för lotsverket och icke dervidlag nöja sig endast med att räkningen går ihop. Det kan komma surt efter. Visserligen har förslag till stat för Lotsstyrelsen blifvit framlagdt till Riksdagens pröfning, men det

antogs icke då. Emellertid hafva styrelsens tjänstemän fullmakter på sina befattningar, och då de vid framskriden ålder och deraf förminskad arbetsförmåga nödgas afgå, blir det nog Riksdagens sak att pungta ut med penningar för deras pensionering. Välbetänt vore det derföre, synes det mig, att man drefve på saken i det syfte, att man derförrinnan finge den under Riksdagens pröfning.

Jag talade nyss om lotspligtighetens upphörande. När denna åtgärd vidtogs, anfördes som hufvudskäl derför, att den skulle bereda sjöfarten minskade utgifter. Jag har ur Lotsstyrelsens embetsberättelse för år 1882 gjort en sammanställning af lotsafgifterna under tio-årsperioden 1873—1882, och finner då, att dessa afgifter, som i runda tal utgjorde år

1873	641,400 kronor.
1874	699,300 »
1875	631,800 »
1876	698,700 »
1877	698,700 »
1878	727,500 »
1879	677,000 »
1880	785,000 »

visserligen år 1881, då lotsfrihet från 1 April inträdde, nedgingo till 616,700 kronor, men under år 1882 åter höjde sig till 675,500 kronor.

Medelsiffran för denna period utgör 685,209 kronor om året. Den beprisdade vinsten för sjöfarten inskränker sig således till 10,000 kronor. Men då sjöfarten bidragit till den ökade aflöning, som jag redan tagit mig friheten påpeka, så blir vinsten lika med noll. För att herrarne emellertid icke må tro, att de ökade lotsafgifterna uppkommit i följd af ökad sjöfart, ber jag få nämna att, enligt Kommersekollegii sednast afgifna berättelse, tontalet af in- och utgående svenska och främmande fartyg, såväl lastade som barlastade, utgjort 4,384,572, år 1877; 4,017,031 år 1878; 4,031,864 år 1879; 4,230,246 år 1880 och 4,527,988 år 1881. Således förekommer härvidlag icke någon betydlig ökning, och i intet fall står den i någon proportion till de ökade afgifterna.

För min del är jag alldeles förvissad om att, derest sjöfarten inom riksdagen hade målsmän med större insigter i dithörande förhållanden än jag, och hvilka egde tillräcklig energi, de skulle framlägga sådana förhållanden, att Riksdagen icke skulle längre låta bero vid det nu bestående, och jag hoppas, att en sådan kommer. Med hvad jag yttrat har jag icke velat rigta något klander mot Herr Sjöministern, ty jag erkänner, att jag varit i tillfälle personligen se och erfarat, att han byser för sjöfarten stort intresse, men å andra sidan kan jag icke neka, att det förefallit mig som om intresset för lotsverket vore än större, och jag tillåter mig derföre erinra, att det ej är ur synpunkten af lotsverkets intresse som sjöfartens bör bedömas.

I detta yttrande instämde Herr *P. Pehrsson* i Norrsund.

*Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)*

Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)

Herr Bokström: Den motion, som nu föreligger till afgörande, har ett särdeles rikhaltigt innehåll, ja så rikhaltigt, att det knappast torde kunna fordras, att ett vanligt tillfälligt utskott skall kunna till fyllest utreda alla dess vidt skiljaktiga delar. Man kan till och med ifrågasätta, huruvida motionen till sitt innehåll står i full öfverensstämmelse med föreskriften i § 55 Riksdagsordningen, som förbjuder att i en skrift sammanföra flera mål af olika beskaffenhet. Jag har trots mig finna att i motionen förekomma 6 å 7 särskilda mål. Först möter oss frågan om lotsverkets likställighet med post- och telegrafverken, som motionären uppställer såsom ett önskningsmål, utan att närmare angifva i hvad riktning denna likställighet skulle gå. Utskottet har tillåtit sig en gissning i detta afseende, som jag tror vara riktig, ehuru Utskottet derpå icke haft full visshet vid ärendets behandling. Vidare har motionären yrkat, att fyr- och båkafgifter skulle anses såsom skatter, hvilka icke må utan Riksdagens hörande påläggas. Denna fråga berör och förutsätter ändring i vissa paragrafer i Regeringsformen, som handla om Riksdagens beskattningsrätt, äfvensom 89 § Regeringsformen, som stadgar att Konungen eger lagstifta i ärenden, som rikets allmänna hushållning röra, och bestämma grunderna för allmänna inrättningar af alla slag. För den händelse motionären önskat, att dessa delar af motionen skulle få den vederbörliga utredning, som den utan tvifvel förtjenar, har han bort tillse, att Konstitutions-Utskottet fått tillfälle att behandla dem. Vidare och likaledes berör motionären § 3, ansvarighetslagen för statsrådets ledamöter. Utskottet har i sitt betänkande angifvit innehållet af denna §, så att jag icke behöfver för Kammarens ledamöter påvisa det. Vidare har motionären påyrkat en betydlig nedsättning i fyr- och båkafgifterna. Detta återigen är en helt annan sak, som förutsätter nästan en revolution i fråga om våra räddnings- och säkerhetsanstalterna för sjöfarten, och hvilken äfven kunde hafva förtjenat en alldeles särskild framställning till Riksdagen, om motionären vill ernå det målet. Vidare har motionären begärt afåtande af skrifvelse till Kongl. Maj:t om framläggande för Riksdagen af staterna för Lotsstyrelsen och lotsverket. I afseende härå har Utskottet vidhållit den åsigt, Riksdagen förut uttalat, och hvilken Utskottet för sin del icke trots sig böra mästra. Slutligen har motionären väckt fråga om att öppna fartyg skulle vara befriade från fyr- och båkafgift; således åsyftas en ändring i lotsförfattningen.

Den ärade talaren på uplandsbänken har anmärkt, att åtskilliga oegentligheter skulle förekomma i Utskottets betänkande. Afvenså har han förklarar sig icke gilla Utskottets åsigt, att fyr- och båkafgiften vore att räkna till sådana afgifter, som regeringen egde att bestämma. Derom kan ju vara olika meningar, som det dock torde vara lönlöst att diskutera i det skick ärendet nu föreligger. Beträffande de siffror i Utskottets betänkande i fråga om kostnaden för inrikes sjöfartens säkerhetsanstalter under senaste åren, hvilka siffror skulle vara vilseledande, ber jag få nämna, att de grunda sig på officiella uppgifter, som Utskottet erhållit. Om nu dessa siffror benämnas kapitalutlägg, hvilket likväl är oegentligt, så innefatta de dock i verkligheten en utgift för den inrikes sjöfarten, och om sådana

»kapitalutlägg» under följande år ej i så betydlig grad skulle förekomma, så blir ju följden deraf en nedsättning i fyr- och båkafigiften, hvaröfver jag tager för gifvet att Kongl. Maj:t kommer att vaka. Vidare har den ärade talaren anmärkt, att Utskottet gifvit motionären rätt deri att öppna fartyg borde beredas någon lindring i afseende å fyr- och båkafigiften. Jag ber deremot få erinra, att Utskottet endast trott sig finna, att en sådan lindring möjligen kunde vara berättigad, derom Utskottet dock icke ansett sig kunna döma. Utskottet har icke från någon vederbörande sakkunnig erhållit någon sådan utredning om att ifrågavarande öppna fartyg drabbas utaf 55 procent af fyr- och båkafigiften, som kunnat läggas till grund för ett yrkande i denna riktning, och Utskottet har således icke kunnat vara i tillfälle att framställa ett sådant yrkande.

Hvad jag nu anfört torde vara tillräckligt för att motivera ett bifall till Utskottets afstyrkande hemställan, hvarom jag hos Herr Talmannen anhåller.

Herr Statsrådet Friherre von Otter: Att sjöfartens tyckta be lägenhet skulle vara en följd af de experiment, som blifvit gjorda i de nya författningarne, rörande lots- samt fyr- och båkafigifterna, har så ofta blifvit påstådt och upprepadt, att det nästan blifvit en trosartikel, och huru ofta man än vederlägger detta påstående, dyker det alltid upp igen på nytt. För min del tror jag ej att dessa klagomål äro berättigade. Med afseende först å lotsafgifterna, ber jag få fästa uppmärksamheten derpå, att för icke så länge sedan hvarje fartygsbefälhafvare var skyldig att i lotsmans farvatten alltid begagna lots. Detta hafva de nu sluppit ifrån och äro aldrig skyldige att taga lots, eller erlägga lotspenningar, så vida de icke sjelfve behöfva och anlita hans hjälp, och i sådant fall lærer en skäligen ersättning till lotsen icke kunna anses obillig, äfvensom vid bogsering, då half afgift erlägges, men hvad beträffar de fartyg, som här äro i fråga, nemligen de på inrikes fart gående, så är det knappast något som drabbas af denna afgift. Alla i inrikes sjöfart gående fartyg äro nemligen fria intill 200 tons, och åtminstone år 1881 funnos endast 5 dylika fartyg af större drägtighet.

En föregående talare har mycket klandrat lotspligtighetens upphörande, och dervid funnit åtskilligt att anmärka. Det kan möjligen så vara, att lotspligtighetens upphäfvande medfört vissa olägenheter, men äfven motsvarande fördelar, och så länge denna skyldighet kvarstod, var det ett ständigt skrik efter att den måtte upphävas. Man var då tvungen att taga lots, antingen man deraf var i behof eller icke. En hufvudsaklig vinst uppkom alltid genom upphäfvandet af ifrågavarande stadgande, äfven om denna vinst i pekuniärt afseende icke var så särdeles stor, nemligen befrielsen från den icke ringa olägenheten att vid hvarje lotsombyte vara skyldig att invänta lots och sedan föra honom med sig ombord hvar man gick fram, ofta utan att hvarken behöfva eller begagna hans biträde. Detta var visserligen en god öfning för lotsarne, men sådan torde de ändock kunna erhålla, och i alla hänseenden var ifrågavarande åtgärd fullt tidsenlig.

Hvad nu fyr- och båkafigifterna beträffar, har man sagt att de

*Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)*

Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lots-verket
m. m.
(Forts.)

ökats ständigt och jemnt. Detta påstående är dock icke sant. Jemföras de, enligt år 1862 gällande bestämmelser, utgående afgifter med dem, som nu erläggas, så finnes att dessa afgifter äro nedsatta omkring 68 procent; och jemför man på samma sätt afgifterna för 1880 med dem för 1884, så har endast på dessa år medgifvits en nedsättning af omkring 30 procent. Jag bör kanske nämna, att dessa siffror, erhållits på det sätt, att de beräknats för vissa fartyg, hvars turor varit kända och bestämda, och hvaraf sedan tagits medeltalet.

Vid denna ständigt återkommande jemmer öfver afgifterna till lots- och fyrinrättningen gör man sig äfven oftast skyldig till misstag och i hög grad vilseledande uppgifter. Så är ock förhållandet med denna motion. Motionären säger nemligen: »oaktadt fartygens antal enligt Kommerskollegii berättelse (sid. 373) för år 1881 minskats med 149 stycken och med ett tontal af 9,201 samt för hvarje år alltmere minskas, fastän genom ny skeppsmäteriförordning en del mindre fartyg fått nära dubbelt högre tontal, så har fyr- och båkuppbördens år 1881 jemförd med år 1880 betydligt ökats». Det är sant att statens inkomster af fyr- och båkafgifter ökats, men hvad fartygens antal beträffar, håller motionärens uppgift icke streck. Man borde väl kunnat antaga, att de fartyg, hvarom han talat, voro sådana, på hvilka fyr- och båkafgiftsuppbörden vore beroende, men så är icke förhållandet. Då jag genomläste hans motion, kunde jag derföre till en början icke förstå hvad han menade, men lyckligtvis hänvisar han till den sida i Kommerskollegii berättelse, der dessa siffror återfinnas, och der visar det sig att de fartyg, motionären afser, äro de, som tillhöra *svenska landsbygden*, och huru ringa dessa fartygs afgifter inverka på den till halfannan million uppgående fyr- och båkuppbördens framgång deraf, att det högsta sammanlagda belopp dessa fartyg kunnat erlägga i fyr- och båkafgift under år 1881 är 8,484 kronor.

Af de bland dessa fartyg, som då gingo i inrikes sjöfart, voro 64 procent fria och endast 36 procent betalande. Om jag skulle sätta in de rätta siffrorna, skulle de se betydligt olika ut. Visserligen är det förhållandet att antalet fartyg minskats med 38, men deremot har tontalet ökats med 112,316; och det är en betydlig skilnad mellan en ökning af 112,316 och en minskning med 9,201 tons, på sätt motionären origtigt uppgifver. Vill man återigen jemföra sjöfartens liflighet 1881 med den 10 år förut, så finnes det att de ankomna och afgångna fartygens antal under nämnda tid ökats med 11,154 och sammanlagda tontalet med 1,097,270, hvilket icke öfverensstämmer med motionärens påstående att fartygens antal och tontal för hvarje år alltmere minskas.

Att åtskilliga fartyg fått ökadt tontal är sant, men det är helt och hållet en följd af otydligbeten hos vissa paragrafer i 1874 års författning. Det finnes t. ex. ångfartyg, som mäta ända till 1,100 tons, hvilka enligt 1874 års författning skulle kunnat omkonstrueras så, att deras afgiftspligtiga dräktighet blefve lika med noll och de sålunda icke behöf betala ett enda öre i tonnageafgift. Och hvad särskildt beträffar ångfartyget Tessin, som i verkligheten mäter öfver 100 ton, skulle denna ångare genom en helt obetydlig förändring kunna få sin afgiftspligtiga dräktighet lika med — 17 tons och sålunda icke heller vara afgiftspliktig, snarare tvärtom. Hufvudsakligast på grund af dylika

oegentligheter har det inträffat att ångfartyg vid ommätning fått ett högre tontal, och i afseende å roslagsbåtarna tror jag att det blifvit tydligen visadt att tvenne fartyg kunna byggas absolut lika, men genom olika tillämpning af § 18 i 1874 års författning det ena blifva två eller tre gånger större än det andra, under det de lasta lika mycket. Derför hafva de nu fått ett högre, men riktigt tontal. Om vi här skola fästa oss vid de fartyg, motionären uppgifver såsom bevis för det ökade tontalet och den till följd deraf enligt hans förmenande oskäligt höjda fyr- och båkafgiften — de äro till antalet 12 stycken — är det sant, att de blifvit betydligt högre mätta enligt 1880 års författning; men att de därför skulle drabbas af så förfärliga afgifter, att sjöfarten derigenom skulle dö ut, derpå tror jag icke. Deras sammanlagda afgift per år, om de skulle betala fullt, uppgår nemligen till 114 kronor eller i medeltal 10 kronor för hvarje fartyg, och detta borde icke för egaren vara så särdeles ruinerande.

Motionären säger att någon liten nedsättning per tontal visserligen har skett, men i stället hafva alla öppna fartyg, som förut varit fria, blifvit beskattade. Jag tror dock att denna nedsättning icke var så liten. På sätt i Utskottets betänkande jemväl upplyses, uppgick nemligen fyr- och båkafgiften af inrikes fartyg under år 1881 till 83,728 kronor, men 1883 till allenast 49,480 kronor. Med nu medgifven 10 procents ytterligare nedsättning i dessa afgifter skulle de endast komma att utgöra omkring 45,000 kronor. Sålunda en nedsättning till halfva beloppet i det närmaste.

Hvarför de öppna fartygen, hvilka enligt 1880 års författning voro befriade från ifrågavarande afgifter, å nyo blifvit med sådana betungade, har skett af det skäl, som en ärad ledamot här bakom anmärkt, att man nemligen antog, att öppna fartyg fortfarande liksom förut icke skulle komma att byggas betydligt större än 40 ton; men då köpte man gamla fartyg, lät taga ut däck, gjorde dem sålunda till öppna och följljaktligen fria. Sådana från fullriggade segelfartyg till öppna farkoster förändrade skrof finnas mätande ända till närmare 300 ton; och skulle icke dessa vara underkastade någon fyr- och båkafgift, så skulle deri ligga en orättvisa mot de mindre, exempelvis 41 tons fartyg, som skulle betala afgifterna, medan andra, som lastade tio gånger så mycket skulle gå fria. Det var detta skäl som föranledde mig att tillstyrka Kongl. Maj:t att pålägga äfven öppna fartyg af ett visst tontal skyldighet att erlægga fyr- och båkafgifter.

Att sjöfarten för närvarande är tryckt, vill jag icke förneka, men jag tror derföre icke, att man bör hufvudsakligen tillskrifva fyr- och båkinrättningarna samt dit utgående afgifter detta. Om vi jemföra hamnumgålderna med dessa fyr- och båkafgifter, skola vi finna att för ångbåtar äro hamnafgifterna ända till nitton gånger och för segelfartygen åtta gånger så höga som fyr- och båkafgifterna, hvarförutom ända till 40 tons fartyg äro befriade från fyr- och båkafgift, men deremot icke från hamnumgålder. Såsom ett ytterligare bevis för mitt påstående ber jag få nämna, att fyr- och båkumgålderna för hela rikets inrikes sjöfart icke uppgå till mera än omkring en tredjedel af hamn- och slussafgifterna endast i Stockholm. Vid sådant

*Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)*

*Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket.
m. m.* förhållande lär man väl icke få tillskrifva fyr- och båkafgifterna en så särdeles stor betydelse i detta hänseende.

Herr Boström yttrade nyss och instämde, som jag tyckte, med Utskottet deruti, att på samma gång som hamntaxan för Stockholm nedsattes, hade också en nedsättning i fyr- och båkafgifter bort ega rum. Detta kan jag dock icke rätt förstå, alldenstund hamntaxorna uppgöras särskildt för hvarje kommun eller åtminstone för vissa områden gruppvis. Icke kan det väl vara hans mening, att fyr- och båkafgifterna skola vexla med hamnungälderna, så att de förra skulle nedsättas eller höjas för hvarje gång nedsättning eller förhöjning egde rum i olika orters hamntaxor eller att t. ex. nedsättning af Stockholms hamntaxa i dag och en förhöjning i Södertelge hamnungälder i morgon o. s. v. skulle medföra motsvarande nedsättning och höjning i fyr- och båkafgiften. Dessa slag af ungälder stå ju icke i något samband med hvarandra, helst de sistnämnda äro gemensamma för hela riket, men hamntaxan deremot olika för olika orter inom landet. Vore den af Herr Boström uttalade åsigten riktig, borde följderna deraf äfven blifva att, om Kongl. Maj:t af något skäl beslöte sig för att å nyo taga bort fyr- och båkafgifterna för inrikes sjöfarten öfver hela riket, så skulle på samma gång också alla hamnafgifter för denna sjöfart upphävas.

Herr Boström nämnde vidare, ehuru jag förmodar det var en missägning, att Lotsstyrelsens aflöning skulle uppgå till 718,000 kronor om året, men detta är ingalunda förhållandet, största delen af aflöningen går till personalen vid rikets fyr- och bakanstalter. Fyrarne kunna nemligen icke sköta sig själftva, utan dertill fördras folk, och sådant kan icke erhållas utan betalning. Det är till aflöning åt hela personalen vid lotsverket icke till dess styrelse de 718,000 kronorna utgå. Då under de trenne sista åren fyrarnes antal, förutom andra inrättningar, ökats med 81 stycken, hvaraf en stor del visserligen äro små, men äfven några större finnas, så är det helt naturligt att aflöningsanslaget till personalen stigit betydligt.

Hvad nu beträffar själftva hufvudfrågan, eller att lotsverket skulle ställas lika med post- och telegrafverken, på sätt Riksdagen år 1877 begärde, så torde herrarne erinra sig, att Kongl. Maj:t till 1882 års riksdag framlade ett förslag just i detta syfte, hvilket dock med stor pluralitet af Riksdagen afslogs. Och efter hvad Herr Boström nyss yttrade, tycktes det mig, som om det skulle vara föga sannolikhet för att ett sådant förslag skulle vinna framgång, om det nu i samma form åter framlades. Att återigen framlägga ett nytt förslag med mindre löner till tjänstemännen än dem, hvarpå de snart 10 år haft fullmakt är icke möjligt. Skälet, hvarföre den framställning, Kongl. Maj:t gjorde till 1882 års Riksdag angående lotsverket, afslogs, tyckes hufvudsakligen hafva varit, att det saknades utredning huruvida lotsverkets tjänstemäns arbete motsvarade deras löner. Jag nämnde redan förra gången, denna fråga var före, att jag icke kunde tänka mig, huru en fullständigare utredning i detta hänseende skulle kunna åstadkommas än den 1882 afgifna, och jag hemstälde på samma gång, huruvida någon kunde upplysa mig, om huru en sådan utredning borde vara beskaffad för att kunna tillfredsställa Riksdagen. Jag

erböll då den upplysning, att det icke vore nog att tala om tjänstgöringens art och beskaffenhet, utan att man också borde visa mängden af göromålen. Jag redogjorde redan 1882 i ett muntligt anförande för, huru många mål under året afgjorts och huru många skrivelser som från verket expedierats under samma tid. och man svarade mig då, att detta ingenting bevisade, enär kanske dessa skrivelser vore helt korta.

*Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)*

Det är visserligen sant, att man kunde uppgifva antalet ark och rader för hvarje särskild skrivelse; men sådant medförde mycket arbete och vore dessutom både olämpligt och gagulöst. Det finnes också en annan slags utredning, hvilken jag dock är öfvertygad att Riksdagen icke begär, nemligen att anteckna, huru många timmar hvarje tjänsteman arbetade och haru mycken flit han dervid använde. Men äfven detta vore icke till fyllest, ty det mesta arbetet är hemarbete, och detta kunde väl icke på sådant sätt öfvervakas. Dessutom skulle dertill fordras ytterligare minst en tjänsteman för den erforderliga kontrollen, och dertill lärer Riksdagen väl icke vilja anslå medel.

I öfrigt instämmer jag i hvad Utskottet yttrat och hemställer om bifall till dess förslag.

Herr E. G. Boström: Jag har icke mycket att säga i anledning af hvad Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet nyss yttrade. Han gjorde ett par detaljmärkningar, hvilka jag skall tillåta mig besvara, och vågar jag för öfrigt antaga, att han i det stora hela gillade hvad jag hade äran anföra, då han deremot ej hade något att erinra.

Herr Statsrådet nämnde, att han ej kunde förstå något skäl, hvarför öppna fartyg, äfven om de erhållet någon nedsättning i hamnafgifterna i Stockholm, skulle få någon nedsättning i fyr- och båkafgifterna. Förut voro hamnafgifterna för så väl däckade som odäckade fartyg i Stockholm lika stora; men genom den af Kongl. Maj:t i år utfärdade hamntaxan hafva afgifterna blifvit delade, så att däckade fartyg betala 5 öre och odäckade 3 öre per ton. Kongl. Maj:t har dock icke vidtagit denna åtgärd, endast emedan den *tycktes* vara riktig, utan Kongl. Maj:t lät densamma föregås af en mycket sorgfällig utredning af skeppsmättningsöfverkontrollören Toll. Han uppgjorde en tabell, som visade huru de öppna fartygens dräktighet utfaller enligt 1880 års författning, jemförd med författningen år 1874. Om man läser ingressen till den förstnämnda författningen, så finner man, att meningen icke varit att göra någon ändring i sak, utan vore hufvudsyftet att genomföra tillämpningen af det nya meter-systemet. Resultatet blef dock, att dräktigheten för odäckade fartyg ökats med 55 procent. Det var på denna grund, som Kongl. Maj:t bestämde lägre hamnafgift i Stockholm för odäckade fartyg än för däckade. Fartyg under 40 tons dräktighet äro befriade från fyr- och båkafgift; om man velat bibehålla förhållandet oförändradt, så borde en motsvarande förändring i detta tontal iakttagits.

Herr Statsrådet anmärkte vidare, att de aflöningsbelopp, jag

Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)

uppgifvit, utgingo ej till styrelsen ensamt utan för lotsverket i sin helhet. Så är ock förhållandet, och har jag begagnat ordet styrelsen, så har det berott på missägning.

Men om man nu speciellt skall tala om Lotsstyrelsen, så visar det sig att, då nämnda verk enligt 1878 års stat bestod af en chef och sju tjenstemän med en aflöning å 57,200 kronor, så utgöres det-samma innevarande år af en chef och nio tjenstemän med en sammanlagd aflöning af 69,000 kronor — således på denna tid en ökning i aflöningsstaten för Lotsstyrelsen af 11,800 kronor.

Jag hemställer om något verk med af Riksdagen faststald stat, för hvilket aflöningen blifvit så nyligen bestämd, skulle fått densamma ökad i samma proportion på en så kort tid.

Herr Statsrådet Friherre von Otter: Jag vill blott med anledning af Herr Bostroms sista yttrande meddela den upplysning, att, om staten för Lotsstyrelsen blifvit ökad, hvilket äfven är förhållandet, så har deremot minskningen i staten för lotsbefålet varit högst betydlig, detta hufvudsakligen till följd deraf att i styrelsen numera upptages en inspektör, hvilken blifvit tillsatt i stället för tre distriktchefer, förut upptagna bland lotsbefålet.

Aflöningsstaten för lotsbefålet upptog nemligen för år 1877 ett belopp af 52,500 kronor, men för innevarande år endast 33,000 kronor, ålderstilläggen i båda fallen likväl oberäknade; således en minskning af 19,500 kronor, under det att styrelsens aflöningsstat på samma tid endast ökats med 11,800 kronor eller från 57,200 till 69,000, ålderstilläggen äfven här oberäknade.

Herr Markstedt: Herr Talman! Jag hade visserligen icke tänkt deltaga i diskussionen angående denna fråga, om hvilken redan blifvit mer än tillräckligt ordadt, men jag uppkallades af talarrens på stockholmslänsbänken yttrande, att han icke velat vara med om min i samma ämne under förra året afgifna motion, emedan han ansåg densamma vara dikterad af ovilja mot Herr Sjöministern. Utom allt tvifvel gjorde också Herr Sjöministern så väl som en talare på stockholmsbänken i tjugor sitt bästa att preglade alla mina uppgifter i motionen såsom osannfärdiga och personliga; men jag hade icke ämnat att nu vidröra den saken, om icke talaren på stockholmsbänken gifvit mig en kärkommen anledning att förklara, huru med nämnda uppgifter sig rätteligen förhåller. Och jag skall icke heller undandraga mig att göra detta.

En bland de punkter i min omnämnda motion, som i synnerhet tyckes hafva stött Herr Sjöministern för hufvudet, var följande yttrande, deri jag säger: »Då man härjemte tagar i betraktande, att Lotsstyrelsens chef blifvit försatt i tillfälle att i egenskap af Konungens rådgifvare motivera och förorda egna förslag, afgifna från ett embetsverk, hvarinom personella fördelar till stor del berodde på framgången deraf» — —. Dessa ord fann Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet förenligt med sin höga värdighet att stämpla såsom en gemen insinuation. Jag vill då upplysa, hvarifrån detta mitt uttalande härleder sig, och hvilka orsaker som föranledt mig

dertill. Herr Statsrådet och Chefen för Sjöförsvarsdepartementet torde icke kunna förneka, att han varit med om upprättandet af 1875 års förslag till reorganisation af lotsverket och detsamma underskrifvit; lika litet torde Herr Statsrådet kunna förneka, att han sjelf inför Kongl. Maj:t föredragit samma förslag samt fått derpå bygga den nya lönestaten, instruktionen och andra författningar för Lotsstyrelsen. Sedermera kommer i ordningen att tillse, om detta förslag medfört personliga fördelar för Lotsstyrelsens personal eller icke. Af de vid Herr Sjöministerns eget förslag fogade tabeller visar sig, att i aflöningen för lotsdirektören föreslås en förhöjning från 8,000 kronor till 9,000 kronor, för sekreteraren från 4,200 kronor till 6,000 kronor, tjänstgöringspenningar deri inberäknade o. s. v. Och då så verkliga är, kan man väl med skäl fråga, om icke den föreslagna löneförhöjningen kan anses hafva åsyftat att bereda personliga fördelar för Lotsstyrelsen.

*Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)*

Det har af Herr Sjöministern och hans meningsfränder blifvit framhållet, att uppgifterna i min motion förlidet år varit alldeles origtiga och vilseledande samt att de samma varit rigtade mot Herr Sjöministern personligen. Återstår då att tillse hvad Herr Sjöministern sjelf derom yttrar till denna Kammars protokoll den 22 Februari 1882. Han sade då: »Det torde kanske vara mindre lämpligt för mig, såsom ordinarie innehafvare af detta embete, att i denna fråga yttra mig, men då jag sedan år 1877 innehaft fullmakt på den lön, som nu skulle fastställas för chefen, är frågan icke för mig personlig.»

Detta yttrade Herr Sjöministern, såsom nyss är nämnt, den 22 Februari 1882, och min motion skrefs i Mars månad 1883. Huru kan man då säga, att den skulle tyda på personlig ovilja mot Herr Sjöministern. Jag frågar den ärade talaren på stockholmsbänken, hvad skäl han hade till ett sådant påstående. Af diskussionen i fjor framgick tydligt, att meningen var att undertrycka min motion; och derföre stämplades uppgifterna deri såsom sanningslösa och rigtade mot Herr Sjöministern personligen. Jag erkänner dock att min motion möjligen hade ett väsentligt fel, nemligen det att den kanske något oförblommeradt framställde sanningen och rena fakta, grundade på officiella handlingar. Det största felet låg likväl deri, att han icke var delad i tre olika delar. Detta om detta.

I sjelfva saken skall jag icke tillåta mig något yttrande. Den har blifvit så grundligt belyst både förut och nu af min vän från Stockholms län, att jag icke har något att tillägga.

Herr Statsrådet Friherre von Otter: I anledning af Herr Markstedts yttrande ber jag endast att få fästa uppmärksamheten derpå, att Herr Markstedt sjelf vederlagt sitt eget påstående, att jag skulle varit i tillfälle att såsom chef för Sjöförsvarsdepartementet bereda mig egen fördel genom att i denna egenskap tillstyrka en förhöjning i lotsdirektörens lön från 8,000 till 9,000 kronor. Det senare lönebeloppet fastställdes nemligen redan 1876, under det att jag blef chef för Sjöförsvarsdepartementet först år 1880.

Angående
ändrade
bestämmelser
görands
lotsverket
m. m.
(Forts.)

Herr Lundberg: Då i enlighet med § 3 af ansvarighetslagen för Statsrådets ledamöter den 10 Februari 1810 lots- samt fyr- och båk- afgifter icke äro att hänföra till skatter eller bestämmas af Riksdagen utan af Kongl. Maj:t för att användas till sjöfartens nytta, och uppgiften i motionen, att »dessa afgifter i oerhörd grad stegrats», desto mindre kan anses vara riktig som, jemte det att frihet stadgats från skyldighet att taga lots och betala lotspenningar, fyr- och båk- afgiften under senaste två åren blifvit genom särskilda författningar nedsatt; då likställighet mellan lotsverket samt post- och telegraf- verken redan nu eger rum i så måtto, att förvaltningen och räkenskaperna granskas af Kammarrätten och statsrevisorerna; då i motionen icke förebragts skäl därför, att Riksdagen nu skulle besluta en, af Andra Kammaren sistlidet är för opåkallad eller olämplig ansedd skrifvelse till Kongl. Maj:t om förnyadt framläggande af stater för Lotsstyrelsen och lotsverket, och då det väl icke kan finnas skäligt, att öppna fartyg skulle helt och hållet befrias från fyr- och båk- afgifter, om ock någon nedsättning må kunna anses berättigad, har jag instämt i det slut, hvartill Utskottet kommit; och på grund af hvad till stöd därför nu af mig anförts och i öfrigt andragits an- håller jag om bifall till Utskottets hemställan.

Herr Ekdahl: De skäl, som motionären framlagt och min läns- kamrat äfven åberopat, äro fullt rigtiga. För min del kan jag icke heller annat än vitsorda, att den sjöfartsidkande befolkningens ställ- ning är betryckt. Konkurrensen från ångbåtarna är orimligt stor, och afgifterna äro på alla håll så stora, att det icke kan dröja länge, in- nan den inre sjöfarten helt och hållet öfverflyglas af ångbåtarna. Det torde därför vara skäl att, såsom eu föregående talare anmärkt, någon sjöfartens målsman med kraft och energi fager saken i sin hand. Något yrkande skall jag emellertid icke tillåta mig göra.

Herr J. G. Jansson: Jag ber endast få tillägga några ord till hvad jag förra gången yttrade och på samma gång besvara påstå- endet, att jag lemnat origtiga uppgifter rörande minskningen i far- tygens antal och dräktighet. I viss mån är detta påstående riktigt, ty jag har angifvit lägre siffror än de verkliga, men detta gifver endast ett så mycket större stöd för mitt antagande, att sjöfarten är alldeles för högt beskattad. Det synes äfven framgå af Generaltull- styrelsens sammandrag af tullverkets uppbörd, som visar, att fyr- och båkmedlen utgjort brutto år 1878 ett belopp af 1,063,568 kronor 37 öre och de två sistförflutna åren öfver $1\frac{1}{2}$ million kronor för hvardera året.

Jag ville nu äfven säga några ord om användningen af in- komsterna. Någon redogörelse i detta afseende, som omfattar hela riket, är jag icke i tillfälle att lemna; men som jag sjelf bor nära en lotsstation, har jag åtminstone kunnat följa med de förändringar, som der vidtagits. Vid denna lotsplats voro förut anstälde 12 lotsar, hvardera med 120 kronor i lön, så att hela aflöningen uppgick till 1,440 kronor. Nu finnas vid samma station 4 mästerlotsar, med en lön af 360 kronor hvar, 2 sekundlotsar, med hvardera 300 kronor,

och dessutom 2 lärlingar, som förut icke hade någon lön, men nu uppbära hvardera 100 kronor årligen. Lönestaten för denna enda station har sålunda ökats från 1,440 kronor till 2,240 kronor. Men dertill kommer vidare, att vid omregleringen fyra af de förutvarande 12 mästerlotsarne försattes på indragningsstat, fastän fullt arbetsföra, och erhöilo pension som för 3 utgår med 600 kronor och för den 4:de med 500 kronor årligen, sålunda en ytterligare tillökning af 2,300 kronor om året, så att kostnaden för denna station i sjelfva verket ökats från 1,440 kronor till 4,540 kronor årligen.

*Angående
ändrade
bestämmelser
rörande
lotsverket
m. m.
(Forts.)*

Dessutom byggas årligen för lotsverkets räkning nya ångbåtar, som väl svårligen kunna anses göra annan nytta än tjena som lustbåtar för vederbörande distrikthefer.

Vidare, och fastän lotsarne nu hetas hafva mindre att göra, har Lotsstyrelsen likväl engagerat enskilda personer för att efterse den mängd små fyrar, som blifvit utlagda i skärgården. Det vore icke för mycket begärdt, att lotsarne borde hinna med att äfven feja dessa små lampor.

Allt detta synes mig visa, att användningen af dessa medel icke är sådan den borde vara; men att få reda på dessa saker synes icke vara möjligt för en enskild person, åtminstone har det icke lyckats mig att, oakadt upprepade försök, af Lotsstyrelsen härutinnan erhålla tillfyllestgörande upplysningar.

Till sist ber jag att få återtaga mitt förra yrkande om afslag i betänkandet och i stället yrka ärendets återförvisande till Utskottet.

Herr Lovén: Det förhåller sig onekligen så, att sjöfarten, denna betydande och för vårt land så viktiga näring, inom denna Kammare har högst få målsmän, och att frågor, som beröra densamma, här endast vinna föga intresse. Men just detta utgör för mig ett skäl att för närvarande yrka bifall till Utskottets hemställan.

Den sammanställning af siffror, som Herr Boström nyss framlagt och som visar, att utgifterna för aflöningar inom lotsverket under de senare tjugu åren vuxit i vida högre proportion än utgifterna för underhållet af äldre samt anskaffande af nya anstalter till sjöfartens befrämjande, belyser deremot ett förhållande, som icke kunnat undgå att hos sjöfartens idkare och målsmän väcka en viss undran. Jag slutar därför med att upprepa hvad jag en gång förut haft tillfälle i denna Kammare yttra, att det skulle vara *i allas* intresse, om en verklig utredning af inkomsternas rigtiga fördelning en gång kunde bringas till stånd.

Sedan öfverläggningen härmed förklarats slutad, samt Herr Talmannen framställt propositioner i enlighet med de gjorda yrkandena, biföll Kammaren Utskottets hemställan.

§ 6.

Förekom till behandling Stats-Utskottets Utlåtande N:o 13 a, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjunde hufvudtitel.

Punkterna 1—5.

Biföllos.

*Angående
anslag till
tullverket.**Punkten 6 mom. a.*

Kongl. Maj:t hade föreslagit, att Riksdagen, med godkännande af de i protokollet öfver finansärenden den 9 sistlidne Januari omförmälda förändringar i tullverkets stater, måtte bestämma anslaget för tullverket till ett mot staternas slutsumma svarande belopp af 2,476,000 kronor, att såsom förslagsanslag direkte utgå af tullmedlen.

Bland de ifrågasatta förändringarne i tullverkets stater förekommo under *aflöningsstaten*:

Förhöjd aflöning åt tullförvaltaren i Nyköping	kronor	300: —
Aflöning till en öfveruppsyningsman i Malmö	»	2,000: —
Förhöjd aflöning till personalen vid tullkammaren i Landskrona	»	4,300: —
Förhöjd aflöning till tullförvaltaren och kontrollören i Ystad	»	1,500: —
Förhöjd aflöning till tullförvaltaren i Lidköping	»	300: —
Förhöjd aflöning till två tullkammareföreståndare	»	400: —
		<u>8,800: —</u>

Utskottet hade hemställt, att Kongl. Maj:ts förevarande framställning måtte af Riksdagen bifallas, men hade emot denna Utskottets hemställan reservationer inom Utskottet afgifvits dels

af Herrar *N. Petersson, Ola Andersson* och *Sven Nilsson*, hvilka yrkat afslag å Kongl. Maj:ts förslag i hvad det afsåg löneförhöjning, dels till tullförvaltaren och kontrollören i Landskrona med 2,000 kronor och dels till tullförvaltaren och kontrollören i Ystad med 1,500 kronor, och således hemställt om anslagets nedsättning med tillhoppa 3,500 kronor; och dels

af Herrar *Liss Olof Larsson, Sven Andreasson* och *O. B. Olsson*, hvilka yrkat afslag å alla under denna punkt föreslagna löneförhöjningar.

Efter det Utskottets hemställan blifvit uppläst anförde:

Herr *Sven Nilsson*: Mot denna punkt hafva åtskilliga af Andra Kammarens ledamöter i Stats-Utskottet afgifvit sin reservation, hvilken reservation dock sönderfaller i två delar. För min del har jag icke ansett mig böra gå så långt som en del af mina kamrater i Utskottet, hvilka yrkat afslag å alla under denna punkt föreslagna löneförhöjningar. Jag har hufvudsakligen fäst mig vid den af Kongl. Maj:t begärda förhöjningen i aflöningen för de högre tjenstemännen,

nemligen för tullförvaltarna och kontrollörerna i Ystad och Landskrona. Förhållandet med desse tjenstemän är följande. Tullförvaltaren i Ystad åtnjuter för närvarande en aflöning, som uppgår till 3,000 kronor i lön, 1,000 kronor i tjenstgöringspenningar och 1,000 kronor i ålderstillägg, hvilket utgör 5,000 kronor, och han föreslås nu att komma i åtnjutande af en tillökning af 1,000 kronor till detta belopp. Kontrollören dersammastädes uppbär 2,500 kronor i lön, 1,000 kronor i tjenstgöringspenningar och 1,000 kronor i ålderstillägg, samt föreslås att erhålla en tillökning af 500 kronor. I Landskrona har tullförvaltaren 3,500 kronor i lön, 1,500 kronor i tjenstgöringspenningar och 1000 kronor i ålderstillägg. Det gamla lönebeloppet utgör således 6,000 kronor, och nu föreslås häri en förhöjning af 1,000 kronor, hvarigenom lönen skulle komma att uppgå till 7,000 kronor. Kontrollören har 3,000 kronor i lön, 1,000 kronor i tjenstgöringspenningar och 1,000 kronor i ålderstillägg, summa 5,000, och han skulle nu få en tillökning af 1,000 kronor, så att löneförmånerna skulle uppgå till 6,000 kronor. Om man nu jemför de stater, som finnas uppgjorda för tjenstemännen i Helsingborg och Landskrona, skall det befinnas, att, i fall mitt förslag skulle vinna Riksdagens bifall, dessa två lönestater hädanefter skulle blifva fullkomligt lika. Förhållandet är nemligen det, att de lägre tjenstemännen i Helsingborg, d. v. s. alla utom tullförvaltaren och kontrollören, hafva samma löneförmåner som Kongl. Maj:ts föreslagit för motsvarande tjenstemän i Landskrona, men att tullförvaltarna och kontrollörerna i Helsingborg och Landskrona redan nu hafva lika stor aflöning, och då skulle enligt Kongl. Maj:ts förslag den skiljaktigheten uppstå i staten, att i Landskrona tullförvaltaren och kontrollören hvardera skulle få 1,000 kronor mer än samme tjenstemän i Helsingborg. Hvad som föranledt Kongl. Maj:ts att föreslå löneförhöjning för desse tjenstemän i Landskrona är, att tulluppbörden der under de senare åren uppgått till det betydliga beloppet af 2,203,000 kronor. Men orsaken dertill är att största delen af de varor, som förtullas i Landskrona, utgöres af råsocker, som går till en fabrik i närheten, och denna vara kommer in i så stora partier på en gång, att jag föreställer mig att derigenom endast obetydligt ökad besvär bör kunna för de i reservationen omnämnde tulltjenstemännen i Landskrona uppstå. Deremot är det temligen tydligt, att de varor, som komma till Helsingborg, i allmänhet komma in i småposter och således vållade tjenstemännen, som med ofvannämde äro likstälde, der betydligt mera besvär. Ett annat förhållande, som jag vill fästa uppmärksamheten på beträffande den föreslagna förhöjningen i aflöningen för tjenstemännen i Landskrona, är det, att befälhafvaren vid kustbevakningen i Landskrona uppbär i lön 4,000 kronor, i tjenstgöringspenningar 1,500 kronor och i ålderstillägg 1,000 kronor, summa 6,500 kronor, och tullförvaltaren skulle således få ett lönebelopp, som med 500 kronor öfverstege befälhafvarens för kustbevakningen, hvilket jag för min del icke anser hafva skäl för sig.

I afseende å löneförhöjningen i Ystad föreligger der icke samma skäl för afslag å Kongl. Maj:ts framställning; men då tulluppbörden derstädes ännu icke gått upp till en half million kronor, anser jag detta utgöra ett skäl att ej bevilja löneförhöjning at desse två tjenste-

*Angående
anslag till
tullverket.
(Forts.)*

Angående
anslag till
tullverket.
(Forts.)

män, i synnerhet då de ifrågavarande lönerna äro redan skäligen höga, om man jemför dem med andra deras vederlikars löner. Beloppet, som der skulle afdragas, är 1,500 kronor vid hvad som föreslagits.

Beträffande den lönetillökning Kongl. Maj:t i öfrigt påyrkat för de öfrige tulltjenstemännen, så är den så obetydlig, att jag, i synnerhet som jag anser att desse tjenstemäns löner för närvarande äro ganska måttliga, icke vill motsätta mig Kongl. Maj:ts framställning derutinnan.

På de skäl jag nu anfört anhåller jag om bifall till min reservation och yrkar således, att det begärda anslaget måtte nedsättas till 2,472,500 kronor.

Herr Andreasson: Som herrarne se af betänkandet, har jag låtit anteckna mig såsom reservant mot Utskottets förslag i den nu föredragna punkten. Jag anser nemligen att tulltjenstemännens löner äro så höga, att man ej bör bevilja någon vidare tillökning i dem. Jemför man dessa löner med dem, som tjenstemännen i t. ex. post- och telegrafverken åtnjuta, skall man finna, att de förra äro betydligt högre än de senare. Och skulle man, såsom här blifvit föreslaget, höja ifrågavarande tjenstemäns löner utöfver alla andra tjenstemäns för att förekomma underslet, så vet jag sannerligen icke hvar gränsen skulle blifva. Jag för min del antager, att hvarje tulltjensteman är ärlig och bör kunna lefva på samma lön som alla andra tjenstemän.

Hvad beträffar att tullinkomsten i Landskrona under de senare åren ökats, så tror jag icke att den omständigheten medför något så synnerligt ökad besvär för vare sig tullförvaltaren eller kontrollören derstädes. Denna tillökning i tullinkomsten är nemligen en följd af den ökade sockerinförseln; men då denna vara inkommer i stora poster, så kan förtullningen icke förorsaka så mycket besvär. I första afdelningen af denna punkt, der det gäller tillökning i lönen för tullförvaltaren i Nyköping, framhåller Utskottet såsom skäl för den begärda lönetillökningens beviljande, att uppbörden vid Nyköpings tullkammare medför för tullförvaltaren ett vida mera ansträngande arbete än en motsvarande uppbörd på andra ställen, men när det är fråga om tillökning i lönen för tullförvaltaren i Landskrona, återopas icke detta skäl, utan då säger Utskottet, att när uppbörden höjt sig så och så mycket, måste lönen höjas i förhållande derefter. Man måste likväl taga i betraktande att uppbörden kan variera betydligt, och för öfrigt är det icke alltid säkert, att den största uppbörden också medför det största arbetet. Jag tror icke att de tullförvaltare, för hvilka Kongl. Maj:t nu begärt löneförhöjning, i allmänhet äro så ansträngde i tjensten, att de icke mycket väl hinna med sitt arbete. Denna lönetillökning skulle dessutom hafva till följd, att det ena distriktet efter det andra skulle komma och göra anspråk på löneförhöjning, det ena distriktet af det skälet, det andra af ett annat, och detta skulle kunna gå ganska långt.

Kongl. Maj:t har i sammanhang med denna lönetillökning äfven föreslagit en förhöjning i omkostnadsstaten, hvilken förhöjning dock för närvarande är af mindre betydhet, hvarföre jag icke vill protestera deremot, ehuru man äfven i det fallet kan hafva vissa betänkligheter. Denna förhöjning gäller anslagen till läkarevården.

För närvarande förekommer fri läkarevård för tullverkets lägre vaktbetjening endast i Stockholm och Göteborg, men Kongl. Maj:t föreslår nu ett nytt anslag af 200 kronor till arfvode åt läkare för vaktbetjeningen i Malmö och en förhöjning af 150 kronor i läkarearfvodet i Göteborg. Jag tror att, om vi fortgå på den banan, så komma äfven andra tullstationer, som kunna vara lika berättigade till fri läkarevård, att göra anspråk på sådana anslag. Jag vill dock icke i denna del göra något yrkande, men jag har velat påpeka, att man äfven i detta afseende kan hysa betänkligheter.

Ehuru jag således icke vill neka, att den föreslagna tillökningen i personalen vid en eller annan tullstation kan vara behöflig, kan jag dock icke vara med om att bevilja det begärda anslaget till löneförhöjning, emedan jag anser att de nuvarande lönerna i allmänhet äro så höga, att man icke kan gifva större. Jag tager mig därför friheten yrka, att tullstatens slutsumma, som enligt Utskottets förslag är 2,476,000 kronor, nedsättes med 6,800 kronor och således bestämes till 2,469,200 kronor.

Herr Hörnfeldt: Då jag inom Utskottet biträdt det förslag, hvartill Utskottet i denna punkt kommit, torde det vara min skyldighet att inför Kamraren försvara de åsikter, som i detta afseende varit bestämmande för mig.

Det är säkerligen icke för någon af herrarne obekant, att redan vid 1875 års riksdag framlades af Kongl. Maj:t ett förslag till reglering af tulltjenstemännens löner. I denna reglering uttalade Kongl. Maj:t den uppfattningen såsom norm för lönernas bestämmande, att vid de tullstationer, der uppbörden öfverstege 500,000 kronor, borde lönerna bestämmas till ungefär samma belopp som Kongl. Maj:t nu begärt för tulltjenstemännen i Landskrona. Vi det tillfälle, då löne-regleringen skedde, utgjorde uppbörden vid Landskrona tullkammare icke mer än 430,000 kronor. 1882 uppgick den deremot till 2,485,000 kronor. Det torde således enligt mitt sätt att se icke kunna anses alldeles opåkalladt, att Tullstyrelsen och Kongl. Maj:t nu begära lönetillökning åt desse tjänstemän, när uppbörden ökats från 430,000 till närmare 2,500,000 kronor, så mycket mer som Riksdagen redan godkändt den af Kongl. Maj:t uttalade åsigt att, för så vidt uppbörden uppginge till öfver en half million, tjänstemännen skulle aflönas på sätt redan blifvit nämndt. Förhållandet med tullkammaren i Ystad är icke alldeles enahanda, men äfven der har uppbörden under de senare åren ökats ganska betydligt. 1873—1874 utgjorde den 139,000 kronor, men går för närvarande upp till 484,000 kronor. I fråga om lönetillökningen för tulltjenstemännen i Ystad är dock att observera, att Kongl. Maj:t begärt löneförhöjning endast för förvaltaren och kontrollören, hvaremot öfrige tjänstemän bibehållas vid samma aflöningsförmåner som förut. Då för öfrigt hela lönetillökningen skulle, om de af Herr Sven Andreasson klandrade lönebeloppen beviljades, belöpa sig till endast 6,800 kronor, oberäknadt anslaget till läkarevård, och, om Kamraren godkände den af Herr Sven Nilsson fordrade nedsättning, icke uppgå till mer än 3,500 kronor, så frågar jag, om det kan vara skäl att »sila mygg och

*Angående
anslag till
tullverket.*

(Forts.)

Angående
anslag till
tullverket.

(Forts.)

svälja kameler» och göra så högst obetydliga nedsättningar i en lönestat, som uppgår till 2,476,000 kronor. Då dertill kommer, att lönestaten för tullverket icke sprungit upp i förhållande till upp-
bördens ökande — den uppgick nemligen år 1858 till 18 procent af upp-
börden och utgör för närvarande icke mer än 7 procent — och att tullen till på köpet är ett verk, som har så mycket penninge-
medel om hand, att de för år 1885 äro beräknade till 29,000,000 kronor och sannolikt komma att gå upp till 30,000,000 kronor eller kanske ännu mer, så säger jag ännu en gång, att det vore att »sila mygg och svälja kameler», om man söker göra en nedsättning i löne-
staten med ett så obetydligt belopp som det af reservanterne föreslagna. Slutligen vill jag fästa uppmärksamheten derpå, att detta embetsverk skötes af en chef, som gjort sig känd för att vara en särdeles duglig och ytterst noggrann embetsman i allmänhet, och i synnerhet när det gällt Tullstyrelsen och dess skötsel. Äfven derföre synes det mig vara föga skäl att göra så obetydliga nedsättningar i anslaget till tullverket som dem reservanterne föreslagit.

Jag vågar således anhålla om bifall till Utskottets förslag och hoppas att Kammaren inser, att det är högst nödvändigt att bifalla detsamma.

Herr Statsrådet Themptander: Till hvad den siste talaren anförde ber jag att endast i korthet få lägga några ord med afseende på hvad som nyss yttrats af de båda förste talarne i ämnet. Jag vill dervid ytterligare betona ett förhållande, som redan af Herr Hörnfeldt påpekats, nemligen att den nuvarande aflöningsstaten för tullverkets lokalförvaltning tillkom vid 1875 års riksdag efter långvariga strider derom vid både den och föregående riksdagar. Då blefvo emellertid de grunder fastställda, hvilka nu gälla för lokalförvaltningens aflönning, och hvori det icke är meningen att nu göra någon rubbning.

Men det är tydligt och klart, att, när man skall fastställa aflöningsstaten för ett så beskaffadt verk som tullverket, kan man icke fastställa den på sådant sätt, att en viss befattning på en viss plats blir för all framtid och så länge staten i sin helhet är gällande bibehållen vid samma lön. Då man uppgör aflöningsstat för tullverket, postverket eller andra sådana institutioner, hvilkas arbete är beroende af trafikens omfattning och vexlingar, måste man se till, att man afpassar ersättningen i form af lön så, att den motsvarar ett visst arbete och ett visst med befattningen förenadt ansvar. Sedermera får man naturligtvis sörja för att, när förhållandena gestalta sig så, att platser, som förut voro af mindre betydighet, tillväxa till följd af ökad trafik och således intaga en annan ställning inom verket än förut, tjänstemännen på sådana platser blifva i afseende på aflöningsförmåner likställda med tjänstemännen på jemförliga platser, som redan äro med anledning af arbetets trägenhet och tjänstens ansvarsfullhet högre aflönade. Så beskaffade jemkningar i dylika stater måste derföre helt enkelt ligga i sakens natur; och sådana jemkningar hafva också under de år, som förfutit sedan staten för tullverket fastställdes, måst vidtagas, beroende derpå att trafiken och

uppbörden visat sig vara i ständig tillväxt, hvilket återigen icke minst beror derpå, att kommunikationsanstalterna blifvit på en ganska kort tid väsentligen förändrade. Det är därför af vigt, att den likställighet, jag nyss antydde, verkligen blifver genomförd, så att man icke låter en plats, förut af underordnad betydelse, stå efter i aflöning, sedan densamma blifvit i afseende på arbetets beskaffenhet likställd med en bättre aflönad. Om man icke i sådana fall vidtager en jemkning, hindrar detta verket från att besätta dylika platser med de dertill dugligaste och lämpligaste personer. Det är nemligen tydligt att, om tvenne platser äro lika aflönade, men den ena är mycket arbetsam och ansvarsfull, medan den andra i detta afseende står långt tillbaka, så kan man icke påräkna lika lämpliga sökande till den mer ansvarsfulla platsen som till den mindre ansvarsfulla, och personer, som redan innehafva dylika, mindre väl tillgodosedda platser, söka sig derifrån till högre, mera indrägtiga platser eller taga transport till platser med en lugnare verksamhet. Det ligger emellertid, mine herrar, synnerlig vigt derpå, att chefsplatserna för en stor tullförvaltning blifva *väl* besatta. Jemte den redbarhet, som är den första fordran på hvarje innehafvare af en uppbördstjänst, krävas af dem duglighet, stor arbetskraft samt förmåga att leda och öfvervaka en större personal. Dessa egenskaper äro nödvändiga för att handhafva tullförvaltningen såsom sig vederbör särskildt på större tullplatser, och det kan icke ligga i det allmännas intresse att, genom bibehållande af oregelbundenheter i aflöningsstaten och genom att för vissa platser hålla aflöningen lägre än den borde vara, motverka vederbörandes åtgärder att tillse, att dessa platser blifva på tillbörligt sätt besatta.

Den näst föregående talaren har för öfrigt erinrat om ett förhållande, som synes mig böra vara för denna Kammare synnerligt tillfredsställande, såsom det ock bör vara för hvar och en som är vän af hushållning och sparsamhet. Den bild, som tullverkets stater för de senaste årtiondena förete, är verkligen sådan, att man icke kan annat än förvåna sig öfver, huru omkostnadsstaten kan förete ett sådant utseende, som den nu gör, när man å andra sidan tager i betraktande trafikens och uppbördens tillväxt. Jag omtalade nyss, att nu gällande aflöningsstat för tullverket är af år 1875. Den fastställdes då till 2,509,000 kronor. Den höjdes påföljande år med 27,000 kronor i anledning deraf, att från femte hufvudtiteln öfverflyttades anslaget för skeppsmätning. 1876 utgjorde staten således 2,536,000 kronor. Och nu, mine herrar, under det tulluppbörden, som då icke beräknades till mer än 20 millioner, vid denna riksdag är föreslagen att beräknas till 29 millioner och i fjor faktiskt uppgick till 33 $\frac{1}{2}$ millioner, under denna stegring af tullinkomsterna har det visat sig att tullverkets omkostnadsstat, i stället för att höjas, tvärtom minskats från 2,536,000 till en siffra af 2,476,000. Detta beror naturligtvis derpå, att en strängare laglydnad hos svenska folket gjort sig gällande och att genom en friare tullagstiftning minskats frestelsen till förbrytelser mot tullförfattningarne; detta har åter möjliggjort indragning af en del utaf den yttre tullbevakningen. Men just det att den yttre tullbevakningen minskats ådaga-

*Angående
anslag till
tullverket.
(Forts.)*

*Angående
anslag till
tullverket.*
(Forts.)

lägger, huru man varit angelägen inom detta verk att hushålla med arbetskrafter och utgifter. Också visar det sig, såsom den siste talaren antydde, att då för 25 år sedan omkostnadsstaten utgjorde 18 procent af bruttouppbörden, har den numera nedsjunkit till ungefär 7 procent. Dessa förhållanden synas mig vittna om, att man inom denna förvaltningsgren iakttagit all den sparsamhet, som varit med en klok hushållning förenlig.

Den andre talaren i ordningen fäste sig vid, att vissa af tullverkets tjänstemän voro bättre aflönade än tjänstemän på andra områden, med hvilka han anställde en jämförelse. Ja, detta är obestriddt; men detta förhållande påpekades uttryckligen i Kongl. Maj:ts proposition med förslag till nya stater för den lokala förvaltningen vid tullverket, och nödvändigheten häraf har äfven blifvit af Riksdagen erkänd. Det är för öfrigt ett förhållande, som har sin mot svarighet i, jag vågar påstå det, alla andra land, och det beror på beskaffenheten af den verksamhet, som tullpersonalen utöfvar. Herrarne veta ganska väl, att först och främst har tullpersonalen en ganska trågen tjänstgöring, med en arbetstid af 8, 10, 12 eller 14 timmar om dygnet, ja, med en verksamhet som under vissa omständigheter kan påkallas alla timmar på dygnet. Men det finnes ett annat förhållande, hvilket jemväl framhållits i den Kongl. Maj:ts proposition, som låg till grund för löne regleringen för tullverkets lokalförvaltning, och det är, att under den ständiga beröring med allmänheten, hvori tullverkets lokalförvaltning befinner sig, hafva tulltjänstemännen att bevaka det allmännas rätt gent emot trafikanternes i allmänhet stridiga intressen, och att desse tjänstemän i afseende å just denna sin verksamhet äro fullkomligt okontrollerade. Det är nemligen icke möjligt att anordna någon kontroll i det afseende jag nu åsyftar. Väl kan man kontrollera, att den debiterade uppbörden verkligen inflyter, men i fråga om rubricerandet af de inkomna varorna under ena eller andra rubriken i tulltaxan kan ingen kontroll utöfvas. Detta gör att för den vigtiga del af statens uppbörds väsende, som ligger i tullverkets händer, är man helt och hållet beroende af tullpersonalens nit, skicklighet och redbarhet; och därför har man ansett nödvändigt att bereda denna personal sådana förmåner i löneväg, som kunna tillförsäkra den ett visst ekonomiskt oberoende. Riksdagen har erkänt rättigheten af denna grundsats; och jag anser det vara i det allmännas synnerliga intresse, att samma grundsats äfven framgent blir tillämpad.

Jag vågar således uttala den förhoppning, att den gynnsamma behandling, som denna hufvudtitel i allmänhet rönt inom Stats-Utskottet och för hvilken jag har att lemna mitt tacksamma erkännande, äfven måtte komma denna punkt till godo samt således den mening, hvartill majoriteten inom Utskottet kommit, äfven inom Kamraren blifva den segrande.

Herr Bokström: Jag anhåller att få fästa uppmärksamheten på en principfråga, som i min tanke har vida större betydelse än det belopp, hvarom olika meningar här föreligga. Stats-Utskottet har i väsentlig mån baserat sitt tillstyrkande af löneförhöjning åt personalen vid Lands-

krona och Ystads tullkamrar på tulluppbördens derstädes numera ökade belopp. Jag tror visserligen, att det skulle vara en ganska dålig hushållning att icke beträffande uppbördsmän sätta deras aflöning så högt, att de betryggas för brödbekymmer och derigenom skyddas för frestelser, hvilka de under andra förhållanden skulle vara utsatta för. Men jag vågar också vara af den mening att, när en gång tjenstemannen blifvit så aflönad, att han efter våra förhållanden kan anses ekonomiskt oberoende, kan det icke vara en riktig grundsats att höja lönen i samma mån som uppbördssumman stiger. Det är nemligen icke uppbördssumman, som bör betinga aflöningen, utan, såsom Herr Finansministern äfven nämnde, ett visst arbete och ett visst ansvar. Det vissa arbetet beror i detta fall på antalet förtullningar, och detta antal kan ofta vara ganska litet i förhållande till mycket stora uppbördssummor. Särskildt hvad Landskrona beträffar är det i ögonen fallande, att den höga tulluppbörden derstädes till väsentlig del betingas af den sockerfabrik, som der är anlagd. Nu är det väl bekant, att arbetet med förtullningen af ett enda kolly stycke gods kan för tullförvaltare och kontrollör vara mycket större än besväret med förtullningen af en hel skeppslast råsocker, som dock lär kunna betinga i tull ett par hundra tusen kronor. Vid sådant förhållande anser jag det icke rätt att till så hufvudsaklig del lägga uppbördssumman till grund för bestämmande af aflöningarne, som Stats-Utskottet gjort. Om en uppbördsman har sådana kvalifikationer, att han ordentligt och samvetsgrant redovisar en mindre uppbördssumma, så är jag af den öfvertygelse, att han i 99 fall af 100 är lika kvalificerad att redovisa ett vida större belopp. Det andra skälet, som åberopats för förhöjning af löneförmånerna för tulltjenstemännen i Landskrona, är att sjöfarten der skulle vara öppen hela året. Det är väl sant, att der påfordras daglig tjenstgöring, och att aflöningen af sådan anledning bör vara väl tilltagen, men jag hemställer om icke med den aflöning, som redan är bestämd, allmänbeten har berättigade anspråk på att tjenstemännen der skola vara sysselsatte hela året. Man har vidare för jemförelses skull framhållit tjenstgöringen vid Helsingborg. På grund af hvad jag förut sagt tror jag icke denna jemförelse håller streck, emedan besväret med tulluppbörden vid Helsingborg antagligen är vida större än med den vid Landskrona. Härmed har jag dock icke velat påstå, att icke för en del lägre tjenstemän i Landskrona en löneförhöjning må med afseende på lokala förhållanden vara af nöden. Jag tilltror mig icke att kunna bedöma den saken och vill derutinnan icke göra något yrkande. Jemväl beträffande Ystad är ändringen i aflöningsstaten hufvudsakligen baserad på den stegrade uppbörden, utan att någon egentlig utredning föreligger om att arbetet och ansvaret verkligen derstädes äro tillökade för tullpersonalen. På dessa skäl förenar jag mig i det af Herr Sven Nilsson framställda yrkande.

Herr Ola Andersson: Hvad Kongl. Maj:t under denna hufvudtitel föreslagit har i allmänhet vunnit samtliga utskottsledamöternas bifall samt sålunda blifvit af Stats-Utskottet tillstyrkt. Vid denna punkt förefinnes dock en del reservationer. Ehuru frågan gäller en

*Angående
anslag till
tullverket.
(Forts.)*

Angående
anslag till
tullverket
(Forts.)

obetydlig summa, torde den dock förtjena en närmare pröfning, i synnerhet som det ju gäller löner att utgå för framtiden. Det har blifvit påpekadt af föregående talare, att förhållandena i Helsingborg, hvilka af Kongl. Maj:t lagts till grund för jemförelse med den äskade löneförhöjningen, icke äro tillämpliga med afseende å Landskrona och hurusom en i Landskrona anlagd sockerfabrik ensam föranleder, att en betydlig tulluppbörd för råsockerimport der eger rum. Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet nämnde, att 1875 bestämdes aflöningen för tullstaten i allmänhet, men att man dervid icke kunde på hvarje ställe bestämma lönerna för all framtid, emedan förhållandena kunde i mer eller mindre mån förändras, och att arbetet kunde på den ena eller andra platsen ökas och därför betinga en högre godtgörelse. Nu blir frågan, om arbetet med tulluppbörden i Landskrona verkligen så väsentligt ökats oaktadt den oerhörda stegringen i tullinkomsterna derstädes. Hvar och en måste medgifva, att behandlingen af en fartygslast socker, som kan inbringa en stor tullinkomst, icke kan medföra samma arbete som förtullningen af hundra eller tusentals små poster. Jag ber att såsom exempel få anföra några siffror, som utvisa i huru hög grad sockerimporten bidrager till de högre tullinkomsterna vid Landskrona. 1872 uppgick denna import till 1,614,257 æ och har sedermera år efter år stigit, så att den utgjorde 1878 9,064,000 æ , 1879 11,421,779, 1880 14,025,000 æ och 1881 7,173,000 kg. eller cirka 16,740,000 æ . Huru stor importen af socker var till nämnda stad under 1882 har jag icke varit i tillfälle få upplysning om, men af en här under gårdagen utdelad statistisk tabell framgår, att tillverkningen af raffineradt socker derstädes uppgick under sagda år till nära sjutton millioner skålpund, i följd hvaraf importen af råsocker måste hafva uppgått till ännu högre belopp under samma år. Beräknar man nu att tulluppbörden för denna quantitet raffineradt socker efter 14 öre på hvarje skålpund skulle uppgått till en summa af 2,380,000 kronor, så kan dock, äfven om tulluppbörden å en deremot svarande quantitet råsocker icke skulle uppgått till detta belopp, hvar och en finna att, då hela tulluppbörden i Landskrona för ifrågavarande år uppgick till 2,485,000 kronor, importen af råsocker spelar en högst betydlig rol i tulluppbörden, samt att importen i öfrigt der är jemförelsevis en obetydlighet. Till följd häraf skulle det icke förundra mig, om man sade att tulltjenstemän på åtskilliga andra platser, der uppbörden är vida mindre än i Landskrona, hafva mer arbete än i sistnämnda stad. Detta har äfven gjort, det jag för min del trott, att man utan fara att begå någon orättvisa kan ifrågasätta, huruvida man bör bevilja en löneförhöjning åt de två bäst aflönade tulltjenstemännen i Landskrona, af hvilka den ene har sex tusen och den andre fem tusen kronor, ålders- tilläggen inberäknade, och om hvilka man sålunda icke behöfver frukta, att de skola hafva brödbekymmer såsom här nämndes, ty om denna större import medför förökadt arbete, torde det vara företrädesvis de lägre tjenstemännen, som deraf hafva någon känning. Af denna anledning har jag ansett mig icke kunna biträda Kongl. Maj:ts förslag i denna fråga.

Hvad tillökningen i lönen för tulltjenstemännen i Ystad beträffar,

så anser jag, att, då tulluppbörden derstädes ännu icke uppgått till en half million, hvilken uppbörd anses böra betinga den högre aflöningen, man kan vänta dermed till dess man får se, om tulluppbörden derstädes kommer att uppgå till denna siffra eller icke.

De öfriga lönetillökningarne åter, som blifvit begärda och å hvilka en ledamot i Stats-Utskottet yrkat afslag, har jag funnit mig böra tillstyrka. Jag tror särskildt hvad beträffar de läkarearfvoden, hvarom här talats, att det skulle vara en verklig misshushållning att icke bevilja dem.

På de skäl, som blifvit anförda så väl i Kongl. Maj:ts proposition och Utskottets utlåtande som här i Kammaren, anhåller jag således om bifall till Herr Sven Nilssons m. fl:s reservation.

Herr Liss Ol. Larsson: Ehuru det icke är någon stor summa, hvarom här är fråga, och således icke heller mycket är att tala derom, ber jag, på det ingen må i den omständighet, att jag velat pruta några tusen kronor på nu begärda anslag, söka spåra något som helst misstroende mot tullstaten eller mot dess chef, hvilken jag är den förste att gifva mitt erkännande, att, då jag inom Utskottet varit af den mening, att man icke borde bevilja de ifrågasatta löneförhöjningarne, få angifva skälen därför.

Det har anförts så väl i den Kongl. propositionen som i Utskottet och det har äfven här blifvit upprepadt af flere talare, att tulluppbörden stigit i väsentlig grad, samt att i följd deraf lönerna böra höjas för vissa af tullstatens tjenstemän. Då jag emellertid för min del icke, såsom desse talare, kan hysa den förhoppningen, att den höga siffra, hvartill tullmedlen för närvarande uppgå, skall blifva bestående utan komma att åter minskas, så har jag icke kunnat finna anledning att på dessa, såsom jag tror, endast tillfälligtvis höga tullinkomster bygga ökade löneförhöjningar. Vi måste nemligen en gång komma derhän, att obligationsexporten till utlandet minskas. Men i följd deraf kommer äfven importen att minskas, och med den jemväl tullinkomsterna. För min del kan jag icke finna, att det skulle ligga något ondt i ett dylikt förhållande, utan skall jag till och med med glädje helsa den dag, då detta inträffar; men af denna anledning har jag icke kunnat vara med om de ifrågasatta löneförhöjningarne.

Härtill kommer jemväl en annan sak, hvad särskildt Landskrona beträffar. Denna Riksdag har nemligen redan beslutat lemna bidrag till en jernväg, som snart kommer till stånd och som kommer att mynna ut i Helsingborg, hvilken omständighet jag tror skall medföra minskade tullinkomster i Landskrona, hvadan det icke vore klokt att just nu, då detta kan inträffa, höja aflöningen för ett par af tulltjenstemännen derstädes så betydligt, som här föreslås. De löner, som för närvarande utgå till dem, äro icke heller så små. Tullförvaltaren har sex tusen och kontrollören fem tusen kronor med ålders-tillägg; och för sådana löner föreställer jag mig, att man kan få dugligt och redbart folk. Det är väl sant, att denna lönestat fastställdes redan 1875, men derutinnan ligger ingen anledning att nu höja densamma. Ifrågavarande lönestat tillkom nemligen på en tid, då man icke satte lönerna för lågt; jag tror till och med, att de lönestater, som

*Angående
anslag till
tullverket.
(Forts.)*

Angående
anslag till
tullverket.

(Forts.)

fastställdes åren 1874 och 1875, icke skulle hafva vunnit Riksdagens bifall, om de framlagts något senare. Att lönestaten är gammal utgör således icke något verkligt skäl till en löneförhöjning nu; tvärtom synes mig den omständigheten, att lönestaten tillkommit under en tid, då Riksdagen var mera generös, än den nu är, tala emot all löneförhöjning.

På grund af det anförda har jag reserverat mig i denna punkt. Ehuru jag måste i alla hänseenden gifva mitt fulla erkännande åt det utmärkta sätt, hvarpå Tullstyrelsen sköter tullverkets angelägenheter, så kan jag dock icke annat än förena mig med dem, som yrka afslag å de ifrågasatta löneförhöjningarne.

Herr Statsrådet Themptander: Jag ber om ursäkt för det jag å nyo besvärar Kammaren, men jag kan icke underlåta att med några ord bemöta den uppfattning, som af talaren på gotlandsbanken uttalades. Jag kan icke i det framlagda förslaget spåra den princip, han trott sig deri finna, att uppördens belopp skulle spela en sådan afgörande rol vid bestämmande af lönebeloppen, som han ansett. Uppördens belopp kan visserligen göra det, men på det sätt att den utgör ett kriterium på göromålens beskaffenhet; men det är ju gifvet, att om man skulle rätta lönen endast efter uppörden, skulle man i Landskrona vara nödsakad höja lönerna mycket högre än här är föreslaget. Såsom herrarne se, är nemligen Landskrona den fjerde i ordningen af rikets tulluppördsplatser. Det är blott Stockholm, Göteborg och Malmö, som stå före Landskrona. Men under det i Stockholm, Göteborg och Malmö göromålen icke kunna skötas annat än genom anställande af en mängd vid sidan af hvarandra stående afdelningar med särskilda chefer, så finnas i Landskrona endast en tullförvaltare och en tullkontrollör, som handhafva förvaltningen af tullkammaren; och detta återigen beror på det förhållande, att den stora tulluppörden i Landskrona till en väsentlig del inflyter i så stora poster. Det är detta förhållande som gör att man, *oaktadt* den stora tulluppörden der, kan nöja sig med en så billig tullförvaltning i jämförelse med de af mig nu antydda ställena, som hafva en vida mångtaligare och dyrbarare förvaltning; men man kan deraf icke draga den slutsats, att tullgöromålen i Landskrona skulle vara så obetydliga, att de icke påkalla likställighet i löneförmäner med motsvarande tjänstemän i Helsingborg. Det ligger stor vikt på att, när man bedömer göromålens mängd, taga i betraktande den isfria hamnen i Landskrona och den dagliga ångbåtskommunikationen emellan Landskrona och utlandet, äfvensom att quantiteten af manufakturvaror, som passera Landskrona, är ganska stor. Tulluppördens höga belopp får således alldeles icke anses uteslutande eller ens företrädesvis ligga till grund för förslaget, utan göromålens beskaffenhet och arbetets mängd, som visserligen bland annat visar sig äfven genom den höga tulluppörden.

Hvad derefter Ystad angår, så vill jag med anledning af Herr Ola Anderssons anmärkning, att tulluppörden icke der uppgår till 500,000 kronor, hvilket skulle vara den siffra, som 1874 ansågs vara lämplig för anställande af tjänsteman i högsta löneklassen, erinra, att

det af Kongl. Maj:t icke ifrågasatts, att tullförvaltaren och kontrollören i Ystad skulle uppflyttas i högsta löneklassen. Det har icke ifrågasatts att göra dessa löner lika med lönerna i Stockholm, Göteborg eller Malmö, utan med dem i Gefle och Kalmar, som tillhöra en lägre kategori.

*Angående
anslag till
tullverket.
(Forts.)*

Hvad angår framtida förändringar i trafikförhållandena, som kunna blifva en följd af nya kommunikationer eller andra omständigheter, som skulle orsaka att de nuvarande höga siffrorna i tulluppbörden icke komma att framgent hålla sig, så är ju detta förhållanden, som nu icke kunna tagas i beräkning. Jag trotsar den ärade representanten på dalabänken att i någon mån kunna förutsäga, huruvida tulluppbörden skall komma att nedgå på den ena eller andra platsen, eller om ock i hvad mån trafiken kan komma att uppsöka nya vägar. Jag tror att man måste lagstifta med hänsyn till förhållandena, sådana de för närvarande gestalta sig; och vi kunna vara förvissade att i händelse det skulle visa sig, att i framtiden behof af förändringar i tulltjänsternas placering mellan de olika platserna skulle inträda, Kongl. Maj:t och tullstyrelsen skola taga hänsyn härtill och förflytta tjänstemän från en ort till en annan. Nu har förhållandet i allmänhet varit under en följd af år sådant, att trafiken visat på hvarje punkt en ständigt tillväxt, så att det är helt och hållet ett undantagsfall, att tullgöromålen på någon ort gått tillbaka.

Jag ber också ytterligare att få betona, att det här icke är fråga om en förhöjning i egentlig mening i gällande aflöningsstat. Så skulle vara förhållandet, om det ifrågasattes att tullförvaltarna i Stockholm, Göteborg eller Malmö skulle erhålla en högre aflöning än de för närvarande åtnjuta, men derom är icke frågan, utan frågan gäller en af rättvisa och konsekvens betingad tillämpning af de grunder, som redan äro i den gällande aflöningsstaten fastställda, så att icke aflöningarna ställas olika för tjänster, som till följd af sin beskaffenhet i verkligheten äro alldeles likställda.

Herr Bokström: För att bestyrka, att jag icke saknat anledning till mitt påstående att tulluppbördens belopp inverkat på den föreslagna förhöjningen af aflöningen, ber jag få ur Utskottets betänkande uppläsa allenast tre rader. Det heter der nemligen på ett ställe:

»I följd af den betydligt ökade tulluppbörd, som under de senaste åren inlutit i Landskrona, har framställning gjorts om förhöjning af aflöningen åt den vid tullkammaren i nämnda stad anställda personal.»

I fråga om Ystad äro ur statsrådsprotokollet citerade uppgifter, som redogöra för uppbördens belopp för år 1875 och vidare till och med de nio första månaderna af år 1883.

Öfverläggningen var härmed slutad. Herr Talmannen framställde propositioner dels på bifall till Utskottets hemställan, dels på bifall till den af Herrar Nils Petersson, Ola Andersson och Sven Nilsson vid punkten fogade reservation, dels slutligen ock på det af Herr

Angående
anslag till
tullverket.
(Forts.)

Sven Andreasson under öfverläggningen framställda ändringsförslag; och förklarade Herr Talmannen sig anse den förstnämnda propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering blef likväl begärd och företogs, sedan till kontraproposition antagits bifall till Herrar Nils Peterssons m. fl:s reservation, i enlighet med följande nu uppsatta och godkända omröstningsproposition:

Den, som bifaller i oförändradt skick hvad Stats-Utskottet hemställt i 6:te punkten mom. a) af Utlåtandet N:o 13 a, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kammarerna godkänt Utskottets förevarande hemställan, med den förändring, som uti Herrar Sven Nilssons, N. Peterssons och Ola Anderssons vid punkten fogade reservation föreslagits.

Omröstningen utföll med 59 Ja emot 108 Nej; hvadan beslut fattats i öfverensstämmelse med Nej-propositionen.

Mom. b).

Bifölls.

Punkten 7.

Bifölls.

Punkten 8.

Angående
anslagen till
skogsväsendet.

I fråga om anslaget till skogsväsendet hade Kongl. Maj:t föreslagit, att detsamma måtte erhålla följande uppställning:

bestämdt anslag:

för skogsstaten	kronor 404,400: —	
» statens skogsskolor	» 22,800: —	427,200: —

reservationsanslag:

för inrättande af flottleder i Norrbottens län	kronor 23,000: —	
» skogsinstitutet	» 21,300: —	
» enskilda skogsundervisningen ..	» 8,600: —	
» kronoskogarnes förvaltning och främjande af skogsväsendet i allmänhet	» 213,900: —	266,800: —
		<u>summa kronor 694,000: —</u>

hvarigenom det nu utgående anslaget skulle ökas med 21,597 kronor; och hade Utskottet hemställt, att Riksdagen, med bifall till hvad Kongl. Maj:t under denna anslagstitel föreslagit och äskat, måtte höja det kontanta anslaget till skogsväsendet med 21,597 kronor, eller från 672,403 kronor till 694,000 kronor.

*Angående
anslagen till
skogsväsendet.
(Forts.)*

I fråga härom anförde:

Herr Ol. Jonsson: Utan att hafva för afsigt att göra något yrkande i denna punkt, har jag endast velat fästa uppmärksamheten på en omständighet, som jag anser vara förtjent deraf. På sätt af statsrådsprotokollet inhemtas, äro undersökningarne af vattendragen i Norrbottens län för anläggning af flottleder snart afslutade, samt staten i beredskap att sjelf utföra en af dessa anläggningar, hvarjente en antydning lemnas om att dermed kan komma att fortsättas. Hittills, då det varit fråga om flottleds anläggning, har det gått så till, att utförandet deraf öfverlåtits till någon spekulant, som på auktion inropat större eller mindre del af skogen. Mot detta sätt för virkesförsäljning har nu invändts, att det ofta medför låga virkespris. Detta kan i åtskilliga fall ega sin rättighet. Men jag tror icke att denna invändning i alla afseenden eger tillämplighet; och för att få gifva en antydning om dels när jag anser att en flottledsanläggning på statens bekostnad är befogad och dels huru jag tänker mig att en sådan anläggning bör utföras, är det som jag begärt ordet.

Om den flottled, som ifrågasättes, har betydlig skogstillgång att påräkna, och om den utmynnar på en sådan plats, der det redan finnes konkurrenter i fråga om uppköp af skogsprodukter eller det är sannolikhet för att en konkurrens skall framkallas, då anser jag det vara mycket godt och välbetäckt, att staten sjelf bygger flottleden. Men deremot tror jag icke att staten bör befatta sig med dylika arbeten, när en enda person på platsen dominerar skogsmarknaden, då faran för låga pris å skogar kan vara lika stor, om flottleden är anlagd på förhand och utan sammanhang med skogsköp. Ty en del byggnader i flottleden är underkastad förruttelse, och köpmännen, som mer än väl veta att staten derföre är angelägen att sälja skogen, hålla sig klokt nog tillbaka och nedtrycka på detta sätt virkesprisen. Emellertid, under den förra förutsättningen anser jag det vara både lyckligt och klokt att staten på egen bekostnad utför dessa arbeten, hvarmed ock, såsom det synes, början nu skall göras. Hvad åter sjelvä utförandet angår, så tror jag det är af vigt, att dervid icke användes statens eget folk, utan att arbetet, sedan plan derför och kostnadsförslag uppgjorts, utbjudes på entreprenad, hvarvid det tillika nog vore fördelaktigt, om arbetet fördelades på olika sektioner eller distrikt, så att äfven mindre kapitalstarka spekulanter finge tillfälle att åtaga sig mindre delar af anläggningen. Med ett sådant tillvägagående — hvarom jag dock icke ser någon antydning i statsrådsprotokollet — finner jag, såsom sagdt, den här ifrågasatta åtgärden vara mycket klok; hafvande jag med dessa upplysningar endast önskat att i någon mån kunna bidraga dertill, att staten slår in på riktig väg i förevarande afseende.

Angående
anslagen till
skogsväsendet.

(Forts.)

Jag ber att i sammanhang med denna fråga få nämna några ord rörande en annan sak. Som herrarne sett, framhåller Skogsstyrelsen i sin redogörelse beträffande skogsväsendet, att statistiken härom icke utvisar exakta resultat, i följd deraf att Skogsstyrelsen nödgas hafva hushållningen af flera skogar, hvaraf influtna medel icke ingå till statsverket, utan till åtskilliga korporationer. Beträffande ecklesiastika boställsskogar, hvarmed skogsstaten har mycket att göra, men hvilkas inkomster gå till särskilda fonder, dermed Riksdagen icke har något att skaffa, ber jag få anmärka, att det förefaller mig som om skogsstaten för hushållningen med dessa skogar skulle hafva särskild godtgörelse utom den uti ifrågavarande anslag synliga siffra. Förhållandet är nemligen det, att för alla extra förrättningar erhåller förrättningsmannen i vissa fall lämpligt arvode efter taxa jemte resekostnadsersättning och i andra fall, när fråga är t. ex. om indelning af skog, utan att skogen skall kartläggas, 5 kronor i dagtraktamente jemte fritt vivre och resekostnadsersättning. Deraf framgår, att skogsstyrelsens åsigt om resultatet af hushållningen med ecklesiastika boställsskogar icke håller streck. Såsom jag fattar saken, tror jag att ersättningen till ifrågavarande tjänstemän är hvad den bör vara. Om jag skulle taga miste, så att dessa ersättningar af icke statsmedel i och för sig ej äro tillräckliga, förefaller det mig vara angeläget att omränga dessa ersättningar, så att staten icke kommer att bidraga till skötsel af skogar, som ej angå staten. På detta sätt skulle antagligen en liten rättelse i detta fall kunna vinnas, och det är angeläget, på det att resultatet af Skogsstyrelsens verksamhet måtte blifva fullt exakt och icke förrekyas genom olämpliga bestämmelser.

Utaf statsrevisorerna fästes uppmärksamhet på en annan sak, som står i samband med nu förevarande fråga. Derest nemligen vattendrag skall upplätas till allmän flottled, beordras en skogstjensteman att vid undersökningen närvara, och ersättning för hans inställelse vid denna förrättning utgår af allmänna medel, d. v. s. från ifrågavarande anslag, i fall flottleden kan anses komma att upptaga virke ifrån boställsskogar. Statsrevisorerna hafva mot detta förfarande framställt anmärkning och ansett att den, som påkallat undersökning om flottleden, vore skyldig att utbetala ersättningen, hvilken han sedermera finge debitera ut på de flottande. Vid ärendets behandling inom Stats-Utskottet föll revisorernes anmärkning på den förseglade sedeln. Jag hemställer dock, om det icke kan vara skäl att åstadkomma en förändring i afseende å anmärkta tillvägagående, så att kostnaden i alla dessa fall kommer att drabba den, som gjort ansökan om flottleden, och icke statsverket. Uti en § i gällande flottningsstadga föreskrifves det, att, då syn i anledning af väckt fråga om vattendrags upplåtande till allmän flottled å vattendraget bör hållas, Konungens Befallningshafvande, der särskild utredning angående virkestillgången inom flottningsområdet erfordras eller kronan tillhörig skog ligger utefter vattendraget, skall förordna skogstjensteman att vid synen närvara. Den grundprincip, som gäller i fråga om rätten att anlägga flottled, är att flottleden skall medföra allmän nytta. Jag kan icke fatta, huru det kan, vara möjligt att utreda detta förhållande, om icke en skogstjensteman är vid förrättningen till-

städes för att utröna skogstillgången och derefter bedöma, huruvida flottleden kan anses vara af allmän nytta eller icke. Således bör, synes mig, denna ersättning erläggas af den sökande, oberoende af huruvida boställsskogar finnas efter flottleden eller ej.

Angående
anslagen till
skogsväsendet.
(Forts.)

Jag har endast velat påpeka hvad jag nu anfört för att åstadkomma en rättelse i framtiden. Något annat yrkande än på bifall till den föredragna punkten har jag icke att framställa.

Herr Wikstén: Jag skall icke yttra många ord. Jag ber endast få anmärka att statsverket, enligt min åsigt, icke förlorat genom de åtgärder, staten hittills vidtagit i afseende å elfrensningar. Jag tror att de bolag, som verkställt dessa elfrensningar, icke skördat någon egentlig vinst derpå, utan tvärt om fått uppoffra tusentals kronor utöfver de af myndigheterna beräknade kostnadsbelopp. Hvad frågan om inrättande af flottled uti Bölsmansån angår, så är den af jemförelsevis mindre vikt. Dels är företaget icke så stort, och dels är kostnadssumman sannolikt noggrant beräknad, emedan den person, som i första hand uppgjort kostnadsberäkningarna, är densamme som deltagit i elfrensningsföretaget efter samma ådal; och följaktligen är man berättigad antaga, att kostnadsberäkningarna äro fullgiltiga.

Till följd deraf, och då åns upprensning är af behovet påkallad, så vill jag i likhet med Utskottet hemställa om bifall.

Herr Statsrådet Themptander: Jag är de båda föregående talarne tacksam för det understöd de lemnat den Kongl. propositionen med sina på sakkunskap och kannedom om de lokala förhållandena grundade uttalanden, och ber endast att beträffande den af den förste talaren yttrade farhåga, att man möjligen skulle ämna utföra elfrensningsarbetet med kronans folk, få nämna, att det icke kan blifva fråga om något sådant, och detta helt enkelt af det skäl, att kronan icke disponerar härför tillräckliga arbetskrafter, hvarföre också Kammarerna kan vara förvissad, att arbetena komma att utföras på entreprenad.

Vidare anfördes icke. Efter af Herr Talmannen gifven proposition biföll Kammarerna Utskottets hemställan.

Punkterna 9—19.

Biföllos.

Punkt 20.

Kongl. Maj:t hade föreslagit Riksdagen att bevilja:
till aflöning åt domänintendenter och uppehållande af domängörö-
målen hos länsstyrelserna 45,000 kronor,
och till resekostnader vid Domänförvaltningen, såsom förslags-
anslag, 20,544 kronor, innefattande en förhöjning i det för inneva-
rande år beviljade anslaget af 462 kronor.

Angående
anslag till
den lokala
förvaltningen
af statens
jordsbruks-
domäner.

I väckt motion (N:o 15) hade i Andra Kammarerna deremot Herr C. Carlsson i Fridhem på anförda skäl föreslagit:

Angående
anslag till
den lokala
förvaltningen
af statens
jordbruks-
domäner.
(Forts.)

att lokala förvaltningen af statens jordbruksdomäner och fisken måtte öfverlemnas åt länsstyrelserna med biträde af underlydande kronobetjening; och

att ett extra ordinarie anslag af 10,000 kronor måtte beviljas till fördelning emellan länsstyrelserna i mån af landskontorens ökade arbeten för domänernas förvaltning.

Utskottet hemställde i anledning häraf, att Riksdagen utan afseende å ofvanberörda motion måtte i enlighet med hvad Kongl. Maj:t begärt på extra stat för år 1885 anvisa dels till *aflöning åt domänintendenter och uppehållande af domängöromålen hos länsstyrelserna* 45,000 kronor och dels till *resekostnader vid Domänförvaltningen*, förslagsvis, 20,544 kronor.

Vid föredragningen af denna punkt begärdes ordet af motionären

Herr Carlson, som anförde: Man ser oupphörligen, huru statskassans utgifter stiga med svindlande fart. Om man endast utgår från de två senaste riksdagarna, hafva utgifterna efter min beräkning stigit med öfver 6 millioner kronor, och denna riksdag är att motse, att de komma att stiga med flere millioner, så att de kanske komma att med 9 millioner kronor öfverstiga det vid slutet af föregående treårsperiod i riksstaten upptagna belopp. Och det oaktadt har icke hittills något åtgjorts för afskrifning af grundskatterna eller lindring af rustnings- och roteringsbördan. Det torde icke kunna anses rätt handladt med statens medel att så oupphörligen höja utgifterna, och då allting måste hafva en begränsning, så blir frågan den: hvar skall denna gräns sättas? Statsverkets ställning är visserligen för närvarande icke den klenaste, men jag fruktar att man går till ytterlighet med användandet af dess tillgångar. Den stigande upplysningen och bildningen inom landet föranleder ökade lefnadsbehof, och för att tillfredsställa dessa lånas medel så långt krediten räcker. Men när krediten tagit slut, måste behofven inskränkas, och till följd deraf komma statskassans inkomster att minskas. Hvar skola vi då taga medel att fylla bristen?

Omnämnda förhållanden och klagomålen öfver att embetsmännens löner och pensioner upptaga alla statens tillgångar hafva förmått mig att framlägga ett förslag om indragning af de nya tjänstemän, som kallas domänintendenter, och som efter mitt förmenande äro alldeles obehöfliga. Förslaget har likväl icke vunnit några sympatier inom det ärade Stats-Utskottet, såsom synes deraf, att icke ens en enda af dess ledamöter anmält reservation mot dess beslut, ej ens någon af dem, hvilka eljest pläga beskyllas för allt för långt drifven sparsamhet och njugghet, då det är fråga om anslags beviljande. Berörda beskyllning synes mig således vara alldeles obefogad, och derpå torde vi erhålla förnyadt bevis vid de stundande gemensamma voteringarne, då ytterligare flera hundratusen kronor torde komma att rulla.

Stats-Utskottet säger i sitt betänkande, att icke fullgiltiga skäl blifvit anförda för mitt förslag, och att det ännu icke blifvit utredt, huruvida ett för den lokala förvaltningen af statens domäner nu an-

slagna medel äro för ändamålet tillräckliga. Det är svårt och för mig nästan omöjligt att ana, hvilka skäl Stats-Utskottet skulle anse tillfyllestgörande; och det vore derföre särdeles intressant och säkerligen äfven nyttigt för en kommande tid att derom af någon af Stats-Utskottets ärade ledamöter erhålla upplysning.

Emellertid har jag i min motion framhållit, att den lokala förvaltningen af statens jordegendomar skulle blifva bättre tillgodosedde, om förvaltningen deraf i orterna öfverlemnades åt kronobetjeningen, som för närvarande utgöres af, som jag tror, 117 kronofogdar och 525 länsmän, än då den ombesörjes af några få domänintendenter, till ett antal af endast 19, hvilka äro endast tillförordnade och för öfrigt utgöra en ganska brokig samling. De utgöras nemligen af 1 baron, 4 f. d. militärer, 3 militärer, 1 landtbruksingeniör, 1 häradsbörding, 2 landtbruksskoleföreståndare, 1 f. d. landtbruksskoleföreståndare, 2 filosofie doktorer, 2 skogsinspektörer, 1 öfverjägmästare och 1 f. d. regementsskrifvare. Om mitt förslag vunnit bifall, skulle statskassan derpå hafva haft en besparing af 35,000 kronor utom den löneförhöjning och de pensionsmedel, som väl i framtiden komma att begäras för dessa domänintendenter.

Jag anser mig således hafva anført fullgiltiga skäl för mitt förslag; och jag tror att Stats-Utskottets ärade ledamöter äfven skola inse det. Jag vill dock nu icke framställa något yrkande, men skulle mitt förslag här vinna framgång och understöd, så skall jag yrka återremiss af punkten.

Vidare yttrades ej. Utskottets hemställan bifölls.

Punkten 21.

Lades till handlingarne.

§ 7.

Föredrogs och bifölls Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 8 (i samlingen N:o 15) öfver Herr J. G. Janssons motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om ändrade bestämmelser angående skeppsmätning.

§ 8.

Vid föredragning härefter af Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 9 (i samlingen N:o 16) öfver Herr C. A. Anderssons motion angående skrifvelse till Kongl. Maj:t om utfärdande af lagstadganden för dem, som sysselsätta sig med anskaffande af platser åt arbetssökande personer, deri Utskottet hemställt, att motionen icke måtte till någon åtgärd föranleda, anförde

Herr C. A. Andersson: Jag har icke begärt ordet för att yrka någon förändring i det slut, hvartill Utskottet kommit, i all synnerhet som det blifvit upplyst att ett fullständigt förslag till lag i det

*Angående
anslag till
den lokala
förvaltningen
af statens
jordbruks-
domäner.
(Forts.)*

syfte jag i min motion framhållit, föreligger till behandling hos Kongl. Maj:t. Om jag haft reda på detta, så skulle jag naturligtvis icke hafva framlagt mitt förslag. Emellertid har jag begärt ordet för att uttala den önskan till dagens protokoll, att det icke måtte dröja allt för länge, innan lagstadganden i detta ämne måtte komma att träda i kraft. Af de handlingar, som varit tillgängliga för Utskottet under utredningen af min motion, har det visat sig att sättet, hvarpå en del kommissionärer gå till väga vid tjänstefolks anskaffande, ofta är, lindrigast sagdt, mindre hederligt. Jag skulle kunna anföra många exempel på deras ogranlagenhet der vid lag, men vill blott för Kammaren nämna ett par fall, hemtade ur den utredning i ämnet, som chefen för detektiva polisen härstädes inlemnade till Civildepartementet. Det hade kommit till polisens kännedom, att en s. k. kommissionär annonserade i Stockholmstidningar om lediga platser för timmermän. En mängd personer anmälde sig på hans byrå, ofta är, emot erläggande af dryga afgifter, uppgift på hvarest plats stod att erhålla nedåt landsbygden. De begäfvos sig till det anvisade stället, men erhöles vid framkomsten den upplysningen, att några platser icke funnes lediga, samt att någon kommissionär icke blifvit anlitad.

Samme kommissionär, efter hvad jag vill erinra mig, hade fått i uppdrag af ett ångbåtsaktiebolag att skaffa en befälhafvare för dess ångbåt och annonserade fördensskull platsen ledig. En person anmälde sig, och sedan han betalat kommissionären 100 eller 150 kronor, fick han dennes rekommendation till platsen och begaf sig derpå åstad för att tillträda densamma. Strax derefter infann sig en annan person hos kommissionären och bjöd denne 250 kronor, om han kunde skaffa honom platsen. Kommissionären, som i det rekommendationsbref han gaf den förre personen framhållit denne såsom en särdeles förträfflig och för platsen lämplig person, lemnade nu den andre personen äfven ett rekommendationsbref, der den förre högeligen nedsattes och framställdes såsom olämplig till den sökta befattningen.

Dessa exempel torde vara tillräckliga bevis för att det är en brist i vår lagstiftning i ifrågavarande hänseende, och jag skulle vara regeringen särdeles tacksam, om den icke allt för länge uppsköte med att afljelpa denna brist. Här hafva väckts högst beaktansvärda motioner i syfte att underlätta kroppsarbetarens kamp för tillvaron; och jag tror att det skulle vara ett steg i samma riktning, om vi erhöles en lag af den beskaffenhet, som jag i min motion antydt.

Jag har emellertid som sagdt intet yrkande att göra.

I detta yttrande instämde Herr *Björkman*.

Efter af Herr Talmannen framställd proposition biföll Kammaren Utskottets hemställan.

§ 9.

Till bordläggning anmäldes följande inkomna ärenden:

Stats-Utskottets Utlåtande N:o 29, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition, angående upplåtande till Stockholms stad af en del utaf den under Djurgården lydande mark;

Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtanden:

N:o 17, i anledning af Första Kammarens beslut rörande de enskilda högre skolorna för qvinlig ungdom.

N:o 18, i anledning af väckt förslag om utfärdande af en författning i syfte att bereda tillfälle för icke kyrko- eller mantalsskrifven person att styrka, huruvida han är i fortfarande åtnjutande af medborgerligt förtroende.

Dessa nu bordlagda ärenden skulle uppföras främst å föredragningslistan för nästa sammanträde.

§ 10.

Justerades protokollsutdrag angående Kammarrens i detta sammanträde fattade beslut.

§ 11.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

Herr	<i>C. I. Bengtsson</i>	under	14	dagar fr. o. m. den	5	instund.	April,
»	<i>P. Näsman</i>	»	12	» » »	5	» »	»
»	<i>A. Larsson</i>						
	i Lund	»	12	» » »	5	» »	»
»	<i>H. Andersson</i>						
	i Nöbbelöf	»	14	» » »	5	» »	»
»	<i>O. Melin</i>	»	5	» » »	24	dennes	
och »	<i>Fr. Berglöf</i>	»	8	» » »	25	»	

I sammanhang härmed medgaf Kammarren, att Herr *J. Jonasson* i Rasselbygd, hvilken den 1 dennes, erhållit ledighet under 14 dagar från och med den 28 dennes, i stället finge räkna denna ledighet från och med den 5 nästa April.

Kammarens ledamöter åtskildes kl. $\frac{1}{2}$, 3 e. m.

In fidem

H. A. Kolmodin.